

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Do siego Roku
życzą Kongres Polaków w RC i redakcja »Głosu Ludu«

Nie będzie cenowej rewolucji

FINANSE: Zdrowia, szczęścia i dużo pieniędzy – tak brzmią popularne noworoczne życzenia. Czy się spełnią, będzie wiadomo dopiero na końcu roku. Już teraz jednak wiadomo, że w 2017 roku nie musimy się obawiać cenowej rewolucji. Za niektóre rzeczy zapłacimy więcej, za inne z kolei mniej.

Chociaż nie ma co liczyć na to, że w przyszłym roku cena gazu ziemnego obniży się do historycznie najniższego poziomu z 1999 roku, gospodarstwa domowe prawdopodobnie wydadzą za ogrzewanie gazem i gotowanie na nim mniej pieniędzy niż w br. Wiele co prawda będzie zależało od charakteru zimy i polityki cenowej dostawcy, trend jednak jest jasny – może być ciut taniej. Największa spółka działająca w tym zakresie na czeskim rynku, innogy (dawniej RWE), zapowiada w związku z tym od 1 lutego obniżenie ceny gazu o 4 proc. Podobnych zachowań mogą oczekiwać od swoich dostawców gazu również pozostałe gospodarstwa domowe. Oczywiście pod warunkiem, że nie podpisały wcześniej stałej ceny.

Do istotnych zmian w jedną lub w drugą stronę nie powinno natomiast dojść w przyszłym roku w zakresie cen energii elektrycznej. Po tegorocznej huśtawce cenowej, kiedy w pierwszym półroczu cena energii elektrycznej obniżyła się, by w drugiej połowie roku znowu się podnieść, analitycy nie obiecują gospodarstwu domowemu żadnych wielkich oszczędności. Ich zdaniem, ceny energii elektrycznej pozostaną na podobnym poziomie jak w roku bieżącym.

Cenę za wodę i ścieki podniesie natomiast od 1 stycznia spółka Północnomorawskie Wodociągi i Kanalizacja. Cena za 1 metr sześcienny wody wzrośnie w porównaniu z br. o 71 halerzy, a za metr sześcienny ścieków o 14 halerzy. Łącznie gospodarstwa domowe zapłacą zatem o 1,09 proc. więcej niż w 2016 roku.

Więcej pieniędzy mieszkańcy RC będą musieli w 2017 roku przeznaczyć również na transport kolejowy oraz na niektóre usługi Poczty Cze-

Więcej pieniędzy trafi w nowym roku do kieszeni emerytów i rencistów.

skiej. Na początku grudnia wraz z nowym rozkładem jazdy podróżowały bowiem także przejazdy pociągami. Podwyżka cen biletów jest niewielka i Czeskie Koleje mówią o średnio 0,7 proc. W praktyce oznacza to jednak, że już na niewielkiej 15-kilometrowej odległości za każdy przejazd podróżny musi zapłacić o 1 koronę więcej. Aż o 5 koron wzrośnie natomiast od 1 stycznia cena za wysłanie przesyłki listowej za granicę. I tak np. za znaczek na pocztówkę lub zwykły list do Polski zapłacimy od 32 korony zamiast 27, a do krajów spoza Unii Europejskiej aż 37 koron. O 20 koron podróżują również paczki wysyłane za granicę. Od 15 czerwca stanowią natomiast nasze rozmowy telefoniczne z krewnymi i

znajomymi za granicą, co wiąże się z tym, że od tej daty w ramach Unii Europejskiej zostaną zniesione opłaty roamingowe.

Według czeskiego Ministerstwa Finansów, tempo wzrostu PKB powinno przyspieszyć w nadchodzącym roku z tegorocznych 2,5 proc. do 2,6 proc. W parze z tym przewidywany jest dalszy spadek bezrobocia oraz wzrost wynagrodzeń. Ministerstwo zapowiada też wyższą inflację, która nie powinna jednak przekroczyć 2-proc. granicy.

Czy i w jakim zakresie wzrosną w przyszłym roku pensje poszczególnych pracowników, będzie zależało od wielu czynników. Chociaż jedno jest już tutaj pewne. Te osoby, które do tej pory pracowały za minimal-

ne wynagrodzenie, teraz będą miały o 1100 koron więcej. Od 1 stycznia pensja minimalna w RC będzie bowiem wynosić 11 tys. koron. Rodzice dwóch i więcej dzieci mogą ponadto spodziewać się od 1 kwietnia większych ulg podatkowych – na 2. dziecko miesięcznie o 200 koron więcej, a na 3. i każde kolejne o 300 koron więcej. Zmiana będzie dotyczyć jednak całego 2017 roku, w związku z czym rodzice, podobnie jak w tym roku, otrzymają przy rocznym rozliczeniu podatku dopłatę za pierwsze trzy miesiące. Więcej pieniędzy trafi w nowym roku także do kieszeni emerytów i rencistów. Miesięczne świadczenia emerytalne wzrosną bowiem od 1 stycznia średnio o 309 koron.

BEATA SCHÖNWALD

ZDARZYŁO SIĘ

POLSKA KUPIŁA »DAMĘ Z GRONOSTAJEM«

W czwartek na Zamku Królewskim w Warszawie minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński, działając w imieniu Skarbu Państwa, podpisał z ks. Adamem Karolem Czartoryskim i Fundacją Książąt Czartoryskich umowę zakupu zbiorów Książąt Czartoryskich i związanych z nimi nieruchomości. W ten sposób polskie zbiory narodowe wzbogaciły się o tysiące dzieł sztuki światowej klasy, m.in. o „Damę z gronostajem” Leonarda da Vinci, „Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem” Rembrandta, „Polonia – Rok 1863” Jana Matejki, rysunki i szkice Rembrandta i Renoir’a oraz rycin Albrechta Dürera.

– To bardzo ważny dzień dla polskiej kultury. W wolnej Polsce wypełniona zostaje wola książężnej Czartoryskiej, by zbiory książąt Czartoryskich stały się nie tylko duchową, ale rzeczywistą własnością narodu – stwierdził minister podczas uroczystości.

Pozyskane zbiory zostaną niezwłocznie przekazane Muzeum Narodowemu w Krakowie.

– Chciałbym, by dzisiejsze wydarzenie przyczyniło się do stworzenia dobrego obyczaju, swoistej mody na sztukę wysoką w naszym społeczeństwie. By Polacy ponownie pokochali „Damę z gronostajem” i by to pozwoliło na chwilę refleksji na temat znaczenia sztuki i kultury dla losów narodu – zaakcentował Gliński.

Kolekcja Książąt Czartoryskich liczy łącznie 86 tys. obiektów muzealnych (poza ogólnie znanymi dziełami sztuki są to m.in. buławy hetmańskie, trofea wiedeńskie, pamiątki po Tadeuszu Kościuszcze czy maska pośmiertna Chopina) oraz 250 tys. obiektów bibliotecznych: książek, starodruków i rękopisów. Wśród nich bezcenne dla dziedzictwa kulturowego Polski obiekty, takie jak akt unii polsko-litewskiej w Horodle (1413), akt hołdu pruskiego (1525) czy rękopisy „Kronik” Jana Długosza. (wik)

POGODA

sobota

niedziela
poniedziałek

dzień: -2 do 6 °C
noc: -2 do -4 °C
wiatr: 2-3 m/s

dzień: -1 do 6 °C
noc: -1 do -3 °C
wiatr: 3-4 m/s

Z grypą na pogotowie

Połowę chorych, którzy w ostatnim tygodniu odwiedzili pogotowia w regionie morawsko-śląskim, stanowiły osoby z grypą i innymi chorobami dróg oddechowych (łącznie określanymi skrótem ARI). Jest to wzrost w porównaniu do tygodnia przed Bożym Narodzeniem, kiedy odsetek ten wynosił ponad 30 proc.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrawie poinformowała równocześnie, że liczba chorych na ARI wynosiła w ostatnim tygodniu br. 1,1 tys. przypadków na 100 tys. mieszkańców (tydzień wcześniej było ich 1,7 tys.). To – przeciwnie – oznaczałoby spadek liczby chorych. WSSE tłumaczy sprzeczność faktem, że duża część lekarzy, którzy dostarczają dane do statystyk, była w tym czasie na urlopie. (dc)

REKLAMA

badminton
mini piłka nożna
tenis siłownia
jeździectwo
i nie tylko

+420 736 626 848
www.vitalityslezsko.cz

vitality

GL-832

KRÓTKO

POMAGALI
TURYSTOM

TRZYNIEC (wik) – Załogi pogotowia ratunkowego kilkakrotnie współpracowały w ostatnich dniach z ratownikami górskimi, udzielając pomocy niefortunnym miłośnikom aktywnego wypoczynku w Beskidach i Jesionikach. Na przykład w środę na Jaworowym 24-letni cyklista, upadając z roweru, doznał poważnych obrażeń rąk i nóg. Równowagi nie zachowała także 38-letnia turystka, która w okolicach Wielkiego Jawornika upadła tak nieszczęśliwie, że poraniła sobie nogi.

* * *

BUDUJĄ WĘZŁ

CIESZYN (Óx.pl) – Ruszyły prace przy budowie Zintegrowanego Węzła Przesiadkowego. Zgodnie z planem powinny zakończyć się w 2017 roku. Planowana inwestycja pochłonie nieco ponad 17 milionów złotych, przy czym dotacja z programów unijnych powinna wynieść blisko 10,5 mln. Swoje środki zaangażuje również Starostwo Powiatowe w Cieszynie, będzie to blisko 800 tysięcy złotych. To nie wszystko, razem z tym przedsięwzięciem będzie realizowana także ulica Hajduka. Mowa jest o odcinku łączącym przyszłe rondo na zbiegu ulic Bobreckiej i Hajduka ze skrzyżowaniem obok dawnego CPN-u przy Korfanteego.

* * *

BASEN

TRZEBA OŻYWIĆ

BYSTRZYCA (dc) – Miejscowy basen jest dużym obciążeniem dla gminnego budżetu. W związku z tym Zarząd Gminy na swym ostatnim grudniowym posiedzeniu podjął decyzję o wprowadzeniu działań marketingowych oraz urządzaniu imprez, które podniosłyby liczbę odwiedzających basen oraz przyciągnęłyby nowych klientów ze środowisk sportowych, pracowniczych i innych. Za wykonanie zadania będzie odpowiedzialny zastępca wójta Marcel Ćmiel wraz z kierownikiem basenu.

* * *

»GIMPEL«

W GÓRACH

BESKIDY (sch) – Zimowe wycieczki w okresie ferii świątecznych są w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie już niepisaną tradycją. W czwartek ok. 20-osobowa grupa uczniów, nauczycieli i sympatyków szkoły wyruszyła na przedsylwestrowy wymarsz na Skałkę, Wielki Połom, Murzynkowy Wierch i z powrotem do Mostów koło Jabłonkowa przez schronisko na Sewerce. Według zapewnień uczestników, pogoda i dobry humor dopisały, a ci, którzy zostali w domu, powinni żałować.

Kuszą tanim czynszem

„Bogumin – miasto, w którym warto żyć” – takim hasłem wóldarze Bogumina od kilkunastu lat starają się zachęcić do zamieszkania w nim. Przemysłowy Bogumin może bowiem zaoferować dużo więcej, niż tylko pracę w miejscowej hucie.

– Mamy strefę wypoczynkową w parku, w skład której wchodzi Aquacentrum, stadion zimowy, stadion piłkarski, wielofunkcyjna hala sportowa, strefa do gry w adventure golfa, strefa dla rolkarzy, duży plac zabaw dla dzieci – wymienia główne atrakcje Bogumina Igor Bruźl, wiceburmistrz miasta. Znaczenie nowego, względnie taniego mieszkania, to w Boguminie żaden problem. Miasto posiada ponad 4300 mieszkań, które chętni mogą zdobyć w drodze licytacji. – Ten model z powodzeniem działa od kilku lat – zaznaczył Bruźl. Potwierdzają to zresztą dane liczbowe, do końca listopada tego roku w Boguminie drogą licytacji nabyły mieszkanie 284 osoby. – Prawie jedna czwarta osób to przyjezdni, którzy przyprowadzili się

W Boguminie na przestrzeni ostatnich lat sporo zainwestowano w odnowę elewacji miejskich mieszkań.

Fot. PAVEL CEMPEL

do naszego miasta z okolicznych gmin – zdradził „Głosowi Ludu” Bruźl. Co ciekawe, w Boguminie zameldowało się w tym roku też sporo osób z Brna, Pragi, a także Polski.

Dla dotychczasowych, a także potencjalnych nowych lokatorów miejskich mieszkań w Boguminie, mamy dobre wieści. Czynsz w mieście pozostaje na poziomie z roku 2014 i w zbliżającym się nowym roku na pewno nie zostanie podniesiony. Podstawowy czynsz w miejskim mieszkaniu w Boguminie wynosi obecnie 45,65 koron za metr kwadratowy. Czynsz ten może jednak ulec zmianie w ramach licytacji konkretnego mieszkania, bo wtedy chętni do nabycia lokum sami ustalają cenę. (jb)

Priorytety nowych władz

Nowe kierownictwo województwa morawsko-śląskiego nie wprowadziło rewolucyjnych zmian w budżecie na przyszły rok, przygotowanym przez poprzednie lewicowe władze. Obecna koalicja ANO, KDU-ČSL i ODS zmodyfikowała tylko projekt budżetu, uwzględniając w nim wydatki, które uważa za priorytetowe. Należy do nich m.in. 30 mln koron na rozwój kształcenia zawodowego, 15 mln na rozwój usług Centrum Innowacji działającego przy Parku Naukowo-Technicznym w Ostrawie, 15 mln koron na działania w ramach projektu Smart Region, 10 mln na opracowanie optymalnych wariantów nowej biblioteki naukowej. Nowe kierownictwo zamierza także podnieść pulę środków przeznaczonych na finansowanie usług socjalnych w regionie.

Budżet zatwierdzony przez Radę Województwa jest deficytowy. Plan przychodów wynosi 7 mld koron, wydatki mają być o 900 mln koron wyższe. Hetman Ivo Vondrák podkreśla, że jest to krótkookresowy deficyt, wynikający z zasad rozliczania projektów unijnych.

– Deficyt w budżecie umożliwi nam wstępne sfinansowanie m.in. bardzo ważnych remontów dróg – tłumaczy Vondrák. – Nie możemy sobie pozwolić na niewykorzystanie funduszy europejskich, a tego samorząd nie jest w stanie osiągnąć inaczej, niż poprzez deficyt w budżecie.

Większość projektów unijnych dofinansowana jest w 95 proc., dlatego fundusze wydane z budżetu województwa ponownie do niego wrócą. (dc)

Choinki do recyklingu

Okres świąteczny trwa, niemniej gospodarstwa domowe, które mają w tym roku naturalną choinkę, powinny powoli zastanowić się nad jej utylizacją. Okazuje się, że schnące drzewka z opadającymi igielkami mogą się jeszcze przydać. W Czeskim Cieszynie już od kilku lat zbierane są przez firmę FCC, która w Ostrawie przetwarza je na materiał opałowy dla ciepłowni. Recykling choinek nie nakłada na mieszkańców żadnych dodatkowych obowiązków – wystarczy, że drzewko, którego chcą się pozbyć, postawią koło kontenera na śmieci. Choinki będą w nowym roku zwożone w czterech

terminach: 10, 18 i 25 stycznia oraz 1 lutego. – W ostatnich dwóch latach, kiedy choinki zbierane były bezpośrednio przy śmietnikach, udało się uratować przed wywiezieniem na wysypisko ponad 6 ton masy drzewnej – poinformowała rzeczniczka miasta, Dorota Havlíková. Przy okazji przypomniała, że Czeski Cieszyn zajął w tym roku czwarte miejsce w kategorii miast powyżej 15 tys. mieszkańców w wojewódzkim konkursie „O ceramiczny śmietnik”. Poszczególne miejscowości są oceniane na podstawie ilości wysegregowanych odpadów w przeliczeniu na mieszkańca. (dc)

Nadal bezpośrednio

Zdecydowana większość mieszkańców RC chce nadal bezpośrednio wybierać prezydenta. Wynika to z sondażu przeprowadzonego przez agencję Median na zlecenie Czeskiego Radia. Za bezpośrednimi wyborami opowiedziało się 84 proc. respondentów. Przekonanie, że to jest lepsza opcja od dawniejszego mechanizmu, kiedy głowę państwa wybierał parlament, rośnie. – Jest ono silniejsze niż na przykład wiosną 2015 roku, kiedy postawiliśmy podobne pytanie. Tłumaczę to sobie faktem, że za bezpośrednim wyborem opowiada się mierzająca większość tych, którzy w 2013 roku

wybrali Zemana. Ale są to też ludzie, którzy mają już hipotetycznych kandydatów na następne wybory – skomentował wyniki sondażu Daniel Prokop, analityk Medianu.

Tylko 12 proc. ankietowanych (z łącznej liczby 1000 osób) chciałoby wrócić do poprzedniego modelu wyboru prezydenta przez parlament. Pierwsze bezpośrednie wybory prezydenckie odbyły się w RC w 2013 roku, kolejne mają się odbyć na początku 2018 roku. Premierowe bezpośrednie wybory cieszyły się dużą frekwencją, w pierwszej turze głosowało 61 proc. wyborców, w drugiej 59. (dc)

Niespodziewany gość

To zdjęcie otrzymaliśmy od Stanisława Pyski z Jabłonkowa. Bocian został uchwycony nie jesienią, ale w czwartek w południe w Trzyńcu.

(r)

Nowy Rok na stoku

Zapowiada się piękny przełom roku. W ten weekend ma nam towarzyszyć słońce, a w górach powinien trzymać lekki mróz. Miłośnicy białego szaleństwa będą więc mogli przywitać nowy, 2017 rok, na stoku. W Beskidach działają już niemal wszystkie stacje narciarskie, więc miejsc, gdzie można poszaleć na nartach, nie brakuje. Na nartostradach w Mostach koło Jabłonkowa leży ponad pół metra śniegu. Pełną parą pracuje także ośrodek narciarski Kempaland w Bukowcu. Pokrywa śnieżna ma grubość 35 cm. Z kolei około pół metra białego puchu leży na stokach ośrodka Bila, gdzie pracuje sześć wyciągów, a czynnych jest osiem tras zjazdowych i cztery biegowe.

W nadchodzący weekend na nartach pojeżdżymy także m.in. w Czeladnej, Malenowicach czy Wąlskim Międzyrzecz. Gorzej sytuacja

wygląda w Łomnej Dolnej. Gospodarze ośrodka narciarskiego Severka starają się wprowadzić naśnieżanie nartostrady, ale z powodu słabych mrozów operacja ta przebiega powoli. O uruchomieniu wyciągów ośrodek Severka poinformuje więc na własnej stronie internetowej.

Na narty zapraszają także właściciele słowackiego ośrodka narciarskiego Wielka Racza w Osieczadnicy. Działają tam wszystkie kolejki i wyciągi narciarskie, a na kilkunastu nartostradach leży około 35 cm śniegu. Jeszcze lepsze warunki narciarskie panują w Istebnej, gdzie na stokach Złotego Gronia zalega już ponad pół metra śniegu. W Sylwestra zaprasza również kilkanaście stacji narciarskich w Wiśle, a Kolej Linowa Czantoria w Ustroniu organizuje Retro Sylwestra z ogniskami, koncertami i wypuszczaniem świecących życzeń do nieba. (wik)

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

**Serwis o Polakach
na Zaolziu**

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Kulinarne tradycje przy opłatku

Jakich potraw nie może zabraknąć na wigilijnym stole w Stonawie i Lubomi oraz czym różnią się tradycje kulinarne w obu miejscowościach, które dzieli od siebie zaledwie trzydzieści kilometrów drogi granica państwowa – tego wszystkiego można się było dowiedzieć na spotkaniu opłatkowym zorganizowanym w środę przez Miejscowe Koło PZKO w Stonawie.

Maria Fibic zachęca do skosztowania moczki z piernika.

Spotkania opłatkowe, zwane popularnie wigilijkami, mają w stonawskim Kole PZKO długą tradycję. – Zwykle było tak, że spotykaliśmy się we własnym gronie. W tym roku jest trochę inaczej, bo przyjechali do nas goście z Lubomi w ramach realizowanego wspólnie projektu unijnego. Sama formuła wigilijki pozostała jednak taka sama – przyznał w rozmowie z „Głosem Ludu” prezes MK PZKO w Stonawie, Wojciech Feber.

By tradycji stało się zadość, w środę w stonawskim Domu PZKO śpiewano kolędy, opowiadano o dawnych tradycjach świątecznych, łamano się opłatkiem oraz składano sobie noworoczne życzenia. Dzięki zaproszeniu lubomian tym razem wystąpiły na scenie aż dwa zespoły – tradycyjnie Chór Mieszany „Stonawa”, który wykonał kolędy polskie i czeskie, oraz „Gołężanki”, które oprócz kolęd zaśpiewały również kilka pieśni śląskich. – Nazwę naszego chóru wzięliśmy od grodu, który w VIII wieku znajdował się na terenie Lubomi i był zamieszkiwany przez plemię Gołęczyców. W związku

z tym, że część pań pochodzi z Lubomi, a część ze wsi Grabówka, przyjęliśmy historyczną nazwę, która nie preferuje żadnej z tych miejscowości – wyjaśniła jedna z chórzystek działającego od trzech lat zespołu.

Goście z Lubomi przywieźli do Stonawy nie tylko pieśni śpiewane w ich regionie, ale przede wszystkim potrawy podawane w ich domach podczas wigilijnej wierzery i w czasie świąt.

– U nas wigierza wigilijna tradycyjnie zaczyna się od zupy. Są różne: rybna, grochowa, grzybowa, czasami też barszcz z uszkami. Następnie musi być karp smażony, kapusta z grzybami, kartofle, a na deser moczka z piernika świątecznego ugotowana razem z bakaliami – wymieniała przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich w Lubomi, Maria Fibic. Jak zaznaczyła, w okresie świątecznym nie może zabraknąć na stole ciast i ciasteczek, popularnego makowca oraz krokietów z grzybami i kapustą.

Swoje potrawy świąteczne i noworoczne zaprezentowały na spotkaniu opłatkowym również panie z Klubu

Kobiet MK PZKO w Stonawie. Choć działają w o wiele skromniejszym gronie niż jej koleżanki z liczącego ok. 70 członkiń Koła Gospodyń Wiejskich w Lubomi, pod przygotowanymi przez nie potrawami stoły aż się ugięły. – Typowym przysmakiem świątecznym w naszych domach są drobne ciasteczka. Nasza mistrzyni w tej dziedzinie, Marylka Palarczyk, przyszykowała ich cztery duże tace – poinformowała aktywna stonawska klubowiczka, Henryka Żabińska, dodając, że oprócz potraw wigilijnych panie postanowiły pokazać, co jada się w naszych domach w Sylwestra i w Nowy Rok. – Na Nowy Rok muszą być mak i rosół z kluseczkami. Mamy tu też „zabijackowe frykasy na zimowe ciężkie czasy”, a także coraz bardziej popularną galaretkę z jajek i warzyw – przekonywała. Tych dań do obejrzenia, a później do skosztowania było jednak o wiele więcej.

Projekt, w ramach którego panie ze Stonawy i Lubomi dzielą się swoimi doświadczeniami kulinarnymi, nosi tytuł „Kuchnia śląska po obu stronach

granicy” i jest dofinansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet państwa polskiego. – To kolejny projekt, który realizujemy wspólnie z MK PZKO w Stona-

wie. Polega on na bliższej współpracy Koła Gospodyń Wiejskich i Klubu Kobiet. Dziś panie prezentują potrawy wigilijne, świąteczne, by później przygotować książkę kucharską o tradycyjnych potrawach występujących po obu stronach granicy oraz płytę instruktażową, jak te potrawy należy przyrządzać – przybliżył cele projektu Marek Jakubiak, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Lubomi.

Dzięki moderatorce spotkania, Aleksandrze Opiól, która oparła swoją wiedzę na badaniach takich folklorystów, jak Jan Szymik czy Daniel Kadłubiec, uczestnicy spotkania opłatkowego w stonawskim Domu PZKO dowiedzieli się również, z jakich potraw składała się dawna wigierza wigilijna w naszym regionie. Chociaż jednak – jak zauważyła – w ciągu ostatnich stu lat dania, możliwości i gusty stołowników się zmieniały, jedno pozostało – opłatek. Nie zabrakło go również w środę na stonawskiej wigilijce, tak samo jak życzeń, tych oficjalnych, które składali wójt Stonawy, Andrzej Feber, przewodniczący gminnej komisji ds. mniejszości narodowych, Tomáš Bařák, pastor miejscowego zboru ewangelickiego, emerytowany biskup, Vladislav Volný, oraz prezes MK PZKO w Stonawie, Wojciech Feber, jak i tych nieoficjalnych, przyjacielskich, sąsiedzkich.

BEATA SCHÖNWALD

Na spotkaniu opłatkowym w Stonawie spotkały się wszystkie pokolenia.

REKLAMA

Adres firmy: Pogwizdów (koło Cieszyna), ul. Cieszyńska 99

CATERING
ŻAREŁKO

Gwarantujemy najwyższą jakość posiłków i profesjonalną obsługę.
www.cateringcieszyn.pl

Łukasz Kocur
tel. +48 660 357 077
poczta@cateringcieszyn.pl

Magdalena Chabrajka
tel. +48 537 357 077
poczta@cateringcieszyn.pl

przyjęcia weselne
przyjęcia okolicznościowe
obiady rodzinne i korytka
bankiety dla firm
fontanna czekoladowa
imprezy plenerowe
przyjęcia w domu klienta

Producent kuchni, szaf, wnętrz mieszkalnych i komercyjnych

Picea

www.picea.cz, tel. 737 238 727

KUCHNIE NA WYMIAR Z POLSKI

Producent mebli na wymiar i nie tylko

Bezpłatny pomiar
tel.: +48 500 196 300

www.mebleczwartwymiar.pl

Zareklamuj się w
»**GŁOSIE LUDU**«
BEATA SCHÖNWALD
doradca ds. reklamy
Tel. 775 700 896

OGRODZENIA ZS SIKORA

PRODUCENT OGRODZEŃ
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom!

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

TRINEC, ul. Frýdecká 572 kom. 732 683 665
email: plotyzs@seznam.cz tel/fax: 558 320 353

CIESZYN, ul. Stawowa 91 kom. +48 602 711 096
email: robert@ogrodzeniazs.pl tel/fax: +48 33 855 1400
www.ogrodzeniazs.pl

Tak minął 2016 rok

Wizyty polskich polityków nad Wełtawą, Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC czy jesienne wybory – tym żyliśmy w 2016 r. Ale w naszym regionie nie brakowało innych interesujących, choć mniej spektakularnych wydarzeń. Oto nasze, subiektywne podsumowanie kończącego się roku.

STYCZEŃ

Jak co roku odbyła się w naszym regionie charytatywna Kwesta Trzech Króli. W Koszarzyskach i Śmiłowicach zorganizowano pierwsze sejmiki gminne przed Zgromadzeniem Ogólnym Kongresu Polaków w RC. Konsul generalny RP w Ostrawie, Janusz Bilski, odbył pierwszą oficjalną wizytę w Trzyńcu. Wraz z burmistrzem Věrou Palkowską i przewodniczącym trzynieckiej Komisji ds. Mniejszości Narodowych, Bogusławem Kokotkiem, odwiedził Szkołę Podstawową i Przedszkole im. Gustawa Przeczka.

LUTY

Karnawał przekroczył półmetek. Na hucznych balach bawiono się we wszystkich zakątkach naszego regionu. Grażyna Bernatowicz, ambasador RP w Pradze, spotkała się w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie z nauczycielami polskich placówek oświatowych. W Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie zainaugurowano uroczyste Rok Sienkiewicza. W jego trakcie świętowaliśmy 170. rocznicę urodzin pisarza, 120. rocznicę wydania „Quo vadis” oraz 100. rocznicę śmierci noblisty. W Mostach koło Jabłonkowa odbył się 44. Zjazd Gwiazdzysty, w którym rywalizowali młodzi narciarze z niemal wszystkich polskich szkół podstawowych. W nieoficjalnej klasyfikacji medalowej triumfowała polska szkoła w Jabłonkowie.

MARZEC

Po 35 latach przerwy Radio Katowice wznowiło nadawanie audycji adresowanych do Polaków za Ołzą. Reprezentacja Polaków w RC zajęła drugie miejsce w klasyfikacji medalowej XII Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych „Podkarpacie 2016”, ustępując jedynie ekipie z Litwy. Prezydent RP, Andrzej Duda, przybył z pierwszą oficjalną wizytą do Republiki Czeskiej. Podczas spotkania w Ambasadzie RP w Pradze uhonorował kilkunastu Polaków żyjących w Czechach wysokimi odznaczeniami państwowymi.

KWIECIEŃ

Do Bystrzycy zjechali pływacy z polskich szkół na Zaozlu, by walczyć w XV Mistrzostwach Polskich Szkół Podstawowych w Pływaniu. W sztafetach zwyciężyła PSP w Karwinie. W Wielkopolsce odbyły się centralne uroczystości z okazji 1050. rocznicy Chrztu Polski.

W Czeskim Cieszyńsku odbyło się XII Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC. Około 200 delegatów wybrało nowe władze. Po 14 latach rządów Józefa Szymeczka nowym prezesem został Mariusz Wałach z Bystrzycy. Podczas obrad w „Strzelnicy” zdecydowano również o wdrożeniu w życie postulatów zawartych w materiale „Wizja 2035”.

W Pradze i Ostrawie gościł marszałek polskiego Senatu, Stanisław Karczewski. Podczas spotkania z

Prezydent Andrzej Duda w Ambasadzie RP w Pradze.

Polakami żyjącymi na Zaozlu uhonorował on cztery osoby wysokimi odznaczeniami państwowymi. Z kolei konsul Bilski wręczył Barbarze Mračnie, kierowniczce artystycznej Zespołu Pieśni i Tańca „Suszanie”, nagrodę „Złote Spinki”.

MAJ

Jak zwykle miesiąc rozpoczął się pod znakiem matur, do których w Polskim Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego przystąpiło 78 uczniów. Minister spraw zagranicznych RP, Witold Waszczykowski, był gościem praskich obchodów święta Konstytucji 3 Maja, zorganizowanych przez Ambasadę RP. Spółka węglowa OKD złożyła do Sądu Wojewódzkiego w Ostrawie wniosek o ogłoszenie upadłości. Powodem była niewypłacalność firmy i dług sięgający 17 mld koron.

W Teatrze im. A. Mickiewicza w Cieszyńsku Zespół Pieśni i Tańca „Ołza” z Czeskiego Cieszyńska oraz Zespół Tańca Ludowego „Perla” z Niemenczyna na Litwie dali dwugodzinny, folklorystyczny show.

Piłkarze MFK OKD Karwina wywalczyli awans do najwyższej klasy rozgrywek. Bilety do elity zdobyli w meczu z Pardubicami, wygranym 2:0. Kilka dni później na stadionie w Trzyńcu odbyły się XXXIV Igrzyska Lekkoatletyczne Polskich Szkół Podstawowych na Zaozlu. W klasyfikacji punktowej szkół małopolskich zwyciężyła PSP Trzyniec VI, wśród szkół 1. stopnia PSP w Karwinie, zaś w klasyfikacji szkół pełnych PSP w Czeskim Cieszyńsku.

Uroczyste oddano do użytku zmodernizowany budynek dworca kolejowego w Trzyńcu.

CZERWIEC

Synod Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. postanowił, że w maju 2017 r. nowym biskupem zostanie Tomáš Tyrlik, który zastąpi Jana Wacławka. 2,5 tysiąca ludzi bawiło się w Parku PZKO nad Głuchówką na Bystrzyckim Złocie. Gwiazdą wieczoru był zespół Lady Punk. Tydzień później Czeski Cieszyń odwiedził Krzysztof Zanussi. Reżyser był gościem na pokazie swego najnowszego filmu pt. „Obce ciało”. Na grobowcu inżyniera Celestyna Racka w Karwinie-Kopalniach została odsłonięta nowa tablica z wygrawerowanym zdjęciem pierwotnego pomnika. W Jachting Klubie nad Zaporą Cierlicką odbył się chrzest żagłówek – pierwszej w historii Harcerskiej Drużyny Wodnej „Grom” z Bystrzycy. Ojcem chrzestnym został naczelnik Harcerstwa Polskiego w RC, harcmistrz Krzysztof Mitura. Tegoroczny Dolański Gróm w Karwinie zdominowały polskie zespoły muzyczne – Oberschlesien i TSA.

Polska Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Gnojniku wzbogaciły się o nowy budynek. Na fundamentach starego przedszkola wzniesiono świetlicę szkolną.

LIPIEC

Lekkoatletyczna reprezentacja Polski zanotowała fenomenalny strat w Mistrzostwach Europy w Amsterdamie. Biało-czerwoni wywalczyli 12 krążków, w tym sześć złotych. Do Częstochowy wędrowała XXVI Piesza Pielgrzymka z Zaozlia, natomiast pod koniec miesiąca gościli w naszym regionie uczestnicy Światowych Dni Młodzieży w Krakowie.

24 lipca w nocy zmarł nagle ks. Bogusław Kokotek, długoletni pastor zboru ewangelickiego w Czeskim Cieszyńsku na Niwach.

SIERPIEŃ

Fani sportu przez dwa tygodnie śledzili olimpijskie zmagania w Rio de Janeiro. Polacy przywieźli z nich 11 krążków. W Jabłonkowie bawiono się na kolejnym Gorolskim Świątku, natomiast w Żywcu, na 47. Festiwalu Folkloru Górali Polskich, Zespół Regionalny „Oldrzychowice” otrzymał główną nagrodę – „Złote Żywieckie Serce”. W naszym regionie kręcone były zdjęcia do romantycznego filmu muzycznego „Muzykanti”.

WRZESIEŃ

Przez cały miesiąc trwała kolejna Zielona Szkoła nad Bałtykiem. W Krynicy-Zdroju odbyło się 26. Forum Ekonomiczne, uważane za jedno z najważniejszych wydarzeń w Europie Środkowo-Wschodniej. Wśród uczestników nie zabrakło przedstawicieli polskiej mniejszości w RC, Tomasza Pustówki i Stanisława Folwarcznego. Gościem Forum był też redaktor naczelny „Głosu Ludu”, Tomasz Wolff. 150 tysięcy ludzi odwiedziło 15. Dni NATO w Ostrawie.

Jubileusz 65-lecia istnienia świętował zespół Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego. Na rocznicę publiczność obejrzała prapremierę sztuki Andrzeja Niedobę „Rajska Jabłonka”.

PAŹDZIERNIK

Gościem Babiego Lata Filmowego był Jacek Fedorowicz. Znany aktor i satyryk stworzył w kinie w

Bystrzycy wystawę swych prac pt. „Rysunki niepoważne”.

Piłkarskie „Orły Zaozlia” świętowały w Jabłonkowie 15-lecie swego istnienia, trzyniecki Chór Mieszany „Zgoda” w Nieborach 30-lecie działalności, a zespół folklorystyczny „Dziecka ze Stonawy” 10-lecie istnienia. Z kolei w Domu PZKO w Stonawie gościli naukowcy biorący udział w tegorocznej Wolnej Szkole Nauk Filozoficznych i Społecznych im. Jana Szczepańskiego. Polskie Gimnazjum w Czeskim Cieszyńsku odwiedził wybitny polski językoznawca, prof. Jan Miodek.

Jerzy Cieciucha został senatorem RC. We władzach województwa morawsko-śląskiego zasiadł dla odmiany Stanisław Folwarczny, wiceburmistrz Czeskiego Cieszyńska. Triumf polityków był zarazem wielkim sukcesem polskiej mniejszości w RC. 31 października uroczystym nabożeństwem w kościele Jezusowym w Cieszyńsku luteranie zainaugurowali obchody jubileuszu 500-lecia Reformacji.

LISTOPAD

Charytatywny pokaz mody „Kwiat Morwy” oraz Polski Chór Mieszany „Collegium Canticorum” – to zwycięzcy plebiscytu Kongresu Polaków w RC „Tacy Jesteśmy”. Finałowa gala jak zwykle odbyła się w Teatrze Cieszyńskim.

Film Izabeli Wałaskiej „Pocztówka z Zaozlia” zbierał laury w Warszawie na 4. Festiwalu Filmów Emigracyjnych „Emigra” oraz na XI Festiwalu Polonijnym „Losy Polaków 2016”.

Gwiazdą koncertu z okazji jubileuszu 35-lecia Chóru Żeńskiego „Kalina” w Karwinie-Frysztacie był Andrzej Rosiewicz. Z kolei do Jabłonkowa przybyli potomkowie Henryka Sienkiewicza – Anna Dziewanowska (prawnuczka) oraz Juliusz Sienkiewicz (wnuk noblisty).

Zaozliacy spotkali się w Konsulacie RP w Ostrawie by świętować kolejną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Na konferencji w Domu PZKO w Mostach koło Jabłonkowa dyskutowano zaś na temat: „Ziemia Cieszyńska za czasów Franciszka Józefa I”.

GRUDZIEŃ

Do sprzedaży trafiła monografia „Płyniesz Ołzo”. Książka pod redakcją prof. Daniela Kadłubca to drugie wydanie dzieła, które ukazało się na początku lat 70. XX wieku. Premierzy RC i RP Bohuslav Sobotka i Beata Szydło odwiedzili Czeski Cieszyń. Szeffowie rządów spotkali się z przedstawicielami polskiej mniejszości narodowej w RC. Polacy z Zaozlia gościli natomiast na tradycyjnym „opłatku” w Ambasadzie RP w Pradze. Do parafii św. Wawrzyńca w Cierlicku-Kościelcu wrócił po renowacji zabytkowy obraz Panny Marii Nieustającej Pomocy, zwany potocznie obrazem Matki Boskiej Cierlickiej.

WITOLD KOŹDOŃ

Co przyniesie 2017 rok?

Dla Polski będzie to m.in. Rok Marszałka Józefa Piłsudskiego i Tadeusza Kościuszki, dla Republiki Czeskiej rok kolejnych wyborów parlamentarnych, a dla Zaolzia rok obchodów 70-lecia Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Czas odważnie wkroczyć w 2017.

Polska w nadchodzącym 2017 roku będzie miała cały szereg patronów, wybierając ich nazwiska spośród obchodzących od stycznia do grudnia okrągłe jubileusze urodzin lub śmierci najwybitniejszych swoich dowódców, działaczy niepodległościowych, a także lekarzy i literatów. O tym, kto stanie się patronem 2017 roku w kraju nad Wisłą, Sejm Polski zdecydował już w czerwcu br., ogłaszając 2017 w Polsce Rokiem Josepha Conrada-Korzeniowskiego, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Adama Chmielowskiego, Błogosławionego Honorata Koźmińskiego, Tadeusza Kościuszki oraz Rokiem Rzeki Wisły. W listopadzie grono przyszłorocznych patronów poszerzył jeszcze Senat RP, ustanawiając 2017 również Rokiem Władysława Biegańskiego, Józefa Hallera, Władysława Raczkowskiego oraz Koronacji Matki Boskiej Częstochowskiej.

PATRONI

BARDZIEJ I MNIEJ ZNANI

Kim byli ci ludzie i czego dokonali, że przez cały przyszły rok Polska będzie przypominać sobie ich nazwiska? Wybór klasyka literatury i jednego z najbardziej znanych na świecie twórców związanych z polską kulturą, Josepha Conrada-Korzeniowskiego, związany jest z jubileuszem 160-lecia jego urodzin oraz z tym, że – jak zaznaczył Sejm – „podejmowanie tematów ważnych dla starego kontynentu czyni go pisarzem uniwersalnym, który już w tamtych czasach nakreślił wizję Europy bez granic, stanowiącą podstawę trwałego pokoju między narodami Europy”.

W pierwszych dniach grudnia przyszłego roku przypada również 150. rocznica urodzin Józefa Piłsudskiego, współtwórcy Wojska Polskiego, wodza naczelnego i pierwszego marszałka Polski, dwukrotnego prezesa Rady Ministrów, a także generalnego inspektora Sił Zbrojnych. – W okresie okupacji niemieckiej i kilkudziesięciu lat władzy sowieckiej nad Polską Marszałek Józef Piłsudski stał się symbolem nieugiętej walki o niepodległość oraz przykładem dla kolejnych pokoleń polskich patriotów – czytamy w uchwale sejmowej.

W uznaniu zasług w działalności niepodległościowej, ale także społecznej i artystycznej przyszłorocznym patronem został również Adam Chmielowski, znany jako święty Brat Albert. W tym roku minęło 100 lat od jego śmierci, natomiast na 2017 rok przypada 130. rocznica jego święceń zakonnych. W tym samym roku, co święty Brat Albert, zmarł również kolejny patron 2017 roku, Honorat Koźmiński, polski kapucyn i założyciel wielu zgromadzeń zakonnych, ogłoszony błogosławionym w 1988 roku.

W styczniu 1917 roku zmarł natomiast wybitny polski lekarz, prekursor kilku dziedzin medycyny, popularyzator oświaty sanitarnej, badacz, etyk i społecznik, Władysław Biegański, który z prowincjonalnego szpitala w Częstochowie uczynił ośrodek naukowy z dorobkiem porównywalnym z ośrodkami uniwersyteckimi. Senat postanowił w nadchodzącym roku przypomnieć jego dokonania, podobnie jak dokonania pozostałych patronów – generała Józefa Hallera, będącego jednym z najwybitniejszych dowódców i polityków związanych z

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

W tym roku odbędzie się 70. Gorolski Święto.

obozem narodowym i chrześcijańsko-demokratycznym, a także Władysława Raczkiewicza, sprawującego urząd prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w czasie II wojny światowej i pierwszych lat powojennych. – Jedną z przyczyn nominowania go na stanowisko prezydenta były jego bardzo dobre kontakty z Polonią – napisali senatorowie.

O tym, że 2017 będzie Rokiem Tadeusza Kościuszki, przyjęli w swoich uchwałach zarówno polscy posłowie, jak i senatorowie. W przyszłym roku mija bowiem 200 lat od śmierci tego przywódcy powstania narodowego z 1794 roku, polskiego i amerykańskiego generała oraz uczestnika walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

– Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia 2017 Rokiem Tadeusza Kościuszki, by naród polski oddał należny hołd pamięci swego bohatera, bohatera światowej sławy, a także by młodym pokoleniom wskazać przykład służby i poświęcenia dla Ojczyzny – czytamy w uchwale senackiej. Posłowie zaznaczyli z kolei, że Kościuszką jest „symbolem wolności i wzorem patrioty nie tylko dla obywateli Rzeczypospolitej Polskiej”.

ROK DWÓCH KRÓLOWYCH

Przyszły rok zgodnie z uchwałami Sejmu i Senatu RP ma być ponadto Rokiem Rzeki Wisły oraz Rokiem Koronacji Matki Boskiej Częstochowskiej. W przypadku Wisły ma to związek z 550. rocznicą pierwszego wolnego flisu. Jak zaznaczyli bowiem posłowie, spław Wisłą i rzekami jej dorzecza umożliwił rozkwit gospodarczy w okresie Złotego Wieku, czyniąc z Polski europejską potęgę polityczną, militarną i ekonomiczną. – Wisła – królowa polskich rzek, będąca symbolem polskości i patriotyzmu – to nasze naturalne oraz historyczno-kulturalne dziedzictwo – akcentują parlamentarzyści w uchwale.

Hołd innej królowej, Matce Boskiej Częstochowskiej, Królowej Korony Polskiej, postanowili oddać w nadchodzącym roku polscy senatorowie, przywołując wydarzenia sprzed 300 lat, kiedy to 8 września 1717 roku odbył się na Jasnej Górze obrzęd koronacji obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej papieskimi koronami

papieża Klemensa XI. Ich zdaniem, przypomnienie tego pamiętnego aktu „będzie znaczącym wkładem w propagowanie patriotycznej i religijnej tradycji Rzeczypospolitej, będzie lekcją polskiego dziedzictwa, w szczególności dla młodego pokolenia”.

URODZINY MARIII TERESY I PZKO

Tymczasem mieszkańcy kraju nad Wełtawą skupią w tym roku swoją uwagę głównie na wydarzeniach politycznych – 1 maja Republika Czeska przejmie przewodnictwo w Radzie Europy, zaś kilka tygodni później w wyborach do Izby Poselskiej Parlamentu RC rozstrzygnie się, kto będzie rządził krajem przez kolejne cztery lata. Czesi przypomną też sobie dwie historyczne rocznice. Pierwszą z nich będzie 300-lecie urodzin jedynej kobiety na tronie czeskim, królowej węgierskiej i czeskiej, wielkiej reformatorki oraz matki dwóch cesarzy, Józefa II i Leopolda II, urodzonej 13 maja 1717 roku w Wiedniu, Marii Teresy. Drugim jubileuszem będzie natomiast 150. rocznica urodzin, skądinąd kontrowersyjnego dla Zaolzia, czeskiego poety, Petra Bezruča, autora zbioru wierszy „Slezské písně”. Tymczasem już w styczniu Republika Czeska, a konkretnie Ostrawa stanie się miejscem ważnego wydarzenia sportowego, jakim będą Mistrzostwa Europy w Jeździe Figurowej na Lodzie.

2017 będzie też rokiem jubileuszowym dla Polaków mieszkających na lewym brzegu Olzy. W tym roku swoje 70-lecie obchodzi Polski Związek Kulturalno-Oświatowy. Po raz 70. w jabłonkowskim Lasku Miejskim odbędzie się również organizowane przez MK PZKO w Jabłonkowie Gorolski Święto. – Centralne obchody 70-lecia PZKO odbędą się 21 października w teatrze w Czeskim Cieszynie. Na zorganizowanej z tej okazji Akademii Jubileuszowej zostaną przypomniane historia i dorobek PZKO oraz zaprezentowany przekrój jego działalności z jego zespołami, chórami i teatrami – zapowiada wiceprezes ZG PZKO, Andrzej Suchanek. Jubileusz PZKO będą obchodzić również miejscowe koła, organizując swoje imprezy pod hasłem 70-lecia związku. Innym przyszłorocznym ważnym dla PZKO wydarzeniem bę-

dzie Zjazd PZKO, który odbędzie się 25 listopada i wybierze nowe władze na kolejną czteroletnią kadencję.

REFORMACJA I OBJAWIENIA FATIMSKIE

Znamienne rocznice w dziejach swoich Kościołów będą obchodzić w tym roku zarówno Kościół katolicki, jak i Kościoły protestanckie. Dla tego pierwszego takim jubileuszowym wydarzeniem będzie 100. rocznica objawień Matki Bożej w portugalskiej Fatimie, których świadkami od maja do października 1917 roku, zawsze 13. dnia miesiąca, było troje dzieci – Hiacynta, Łucja i Franciszek.

W Kościołach protestanckich 2017 będzie obchodzony jako Rok Reformacji. Jego obchody zostały co prawda zapoczątkowane już jesienią br., ich zwieńczeniem będzie jednak dopiero przyszłoroczne Święto Reformacji. Przypadnie ono na 31 października, kiedy to minie dokładnie 500 lat od ogłoszenia w Wittenberdze 95 tez Marcina Lutra, w których ten niemiecki teolog, doktor Kościoła i mnich augustiański, występował przede wszystkim przeciwko sprzedaży odpustów. To wydarzenie oraz

mocno zakorzeniona tradycja luterkańska na Śląsku Cieszyńskim stały się podstawą do ogłoszenia przez radnych Sejmiku Województwa Śląskiego Roku Reformacji w 2017 roku.

Rok Reformacji obchodzić będą również działające na Zaolziu Śląski Kościół Ewangelicki Augsburskiego Wyznania oraz Luterkański Kościół Ewangelicki Augsburskiego Wyznania.

– Z jednej strony dołączymy do obchodów reformacji organizowanych przez Kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce, z drugiej zaś strony planujemy własne inicjatywy. Jedną z nich będzie Dzień Ewangelicki, który odbędzie się 17 września prawdopodobnie w kościele Jezusowym na Wyższej Bramie w Cieszynie. Oprócz tego będą też wspólne sympozja i konferencje naukowe organizowane z Uniwersytetem Ostrawskim oraz z Kościołem czesko-braterskim w Senacie RC – informuje biskup ŚKEAW, Jan Wacławek, dodając, że Śląski Kościół Ewangelicki poczynił już zabiegi, by uroczyste nabożeństwo w rocznicę reformacji transmitowała Telewizja Czeska.

BEATA SCHÖNWALD

REKLAMA

Firma Milkeffekt nabííz tyto volná pracovní místa:

OBCHODNÍ MANAGER

Popis pracovní pozice:

- ✓ Tvorba a plnění obchodního plánu
- ✓ Funkční marketing
- ✓ Hledání nových obchodních příležitostí
- ✓ Výrobní inovace
- ✓ Návrh cenové politiky
- ✓ Péče o zákazníky
- ✓ Analýzy prodejů
- ✓ Vyjednávání obchodních smluv
- ✓ Vyřizování reklamací (komunikace se zákazníkem)
- ✓ Tvorba výrobního plánu
- ✓ Plánování logistiky, transportu
- ✓ Příjem a zpracování objednávek

Požadavky na uchazeče:

- ✓ SŠ/VŠ obchodního zaměření
- ✓ Praxe v oboru minimálně 3 roky
- ✓ Polský jazyk – podmínkou aktivní znalost
- ✓ Anglický jazyk – podmínkou aktivní znalost
- ✓ Komunikativní
- ✓ Chuť se učit novým věcem

Nabízíme:

- ✓ Nástupní plat 18 000 Kč po skončení 3-ti měsíční zkušební doby 23 000 Kč
- ✓ Po zaučení možný kariérní růst včetně lepšího finančního ohodnocení
- ✓ 20 dní dovolené
- ✓ Věrnostní odměny

Prémie dle hospodaření firmy

Nástup možný ihned.

V případě zájmu zašlete životopis na e-mail: info@milkeffekt.cz

VEDOUcí EKONOMICKÉHO A PERSONÁLNÍHO ÚSEKU

Popis pracovní pozice:

- Nábor zaměstnanců, jejich rozvoj, školení a trénink
- Systém řízení a vedení lidí (leadership)
- Personální plánování
- Systém odměňování a mezd
- Orientace v podnikové ekonomice
- Řízení mzdové a hlavní účetní

Požadavky na uchazeče:

- VŠ ekonomického zaměření
- Polský jazyk – výhodou
- Organizační a řídicí schopnosti
- Komunikativní
- Chuť se učit novým věcem

Nabízíme:

- Nástupní plat 30 000 Kč po skončení 6-ti měsíční zkušební doby 35 000 Kč
- 20 dní dovolené
- Věrnostní odměny
- Prémie dle hospodaření firmy

Pracovní doba: 7-15 hod

Nástup možný ihned.

V případě zájmu zašlete životopis na e-mail: info@milkeffekt.cz

Warto się trzymać muzyki

Józef Podola skończył 83 lata, lecz nic nie wskazuje na to, by wkrótce miał się wybrać na muzyczną emeryturę. Dyrygent czesko-polskiego mieszanego chóru „Lutheran Chorus” w Trzyńcu oraz Polskiego Chóru Ewangelickiego LEKAW w Bystrzycy, organizator cyklicznych koncertów oraz kompozytor utworów, które niedawno zabrzmiały w Wiedniu, opowiedział naszej gazecie o swoim życiu, które kręci się wokół muzyki i Kościoła.

– Muzyka w naszej rodzinie była rzeczą normalną, zetknąłem się z nią w sposób jak najbardziej naturalny. Rodzice śpiewali w chórze, ojciec grał na kilku instrumentach – klarnecie, saksofonie, skrzypcach, woli, natomiast rok przed moim urodzeniem kupił sobie fisharmonię – Józef Podola opowiada o swoich pierwszych kontaktach z muzyką. – Dziadek ze strony mamy grał na trąbce w orkiestrze strażackiej. Najstarszy brat ojca, Paweł, który był nauczycielem w Koszarzyskach, miał wielki pociąg do muzyki. Wraz z trzema młodszymi braćmi założył kwartet, każdy z nich grał na innym instrumencie. Mój ojciec grał ponadto w kwartecie założonym w Trzyńcu pod Osówką przez Pawła Kaletę, znanego kompozytora – pan Józef podnosi się z tapczanu i zdejmując ze ściany oprawioną w ramkę fotografię z lat 30. ub. wieku, na której widać czterech młodych muzyków ze swoimi instrumentami.

Kiedy ojciec Józefa Podoli został powołany do zasadniczej służby wojskowej w armii I Republiki Czechosłowackiej, dzięki muzyce miał w wojsku łatwiejsze życie. – Dowódca zapytał rekrutów, który z nich gra na jakimś instrumencie i tych, którzy się zgłosili, posłał po instrumenty do domu. Zostali członkami wojskowej kapeli. Tato potem zawsze mówił: „Synku, trzymaj się muzyki”. W zimie, kiedy inni żołnierze odbywali ćwiczenia bojowe na mrozie, członkowie wojskowej kapeli ćwiczyli grę na instrumentach w ogrzewanym pomieszczeniu – uśmiecha się muzyk, przywołując wspomnienia ojca.

PRZERWA NA CHOROBE...

Ojciec był pierwszym nauczycielem muzyki małego Józefa. Chłopiec uczył się gry na skrzypcach. W 1946 roku naukę przerwała groźna choroba – 13-letni Józef zachorował na paraliż dziecięcy, chorobę Heinego-Medina. W ciężkim stanie, całkowicie sparaliżowany, leżał w szpitalu. Lekarze przygotowywali jego matkę na najgorsze. Chłopak na szczęście wylizał się z choroby, powoli wracał do zdrowia i nabierał sił. Wrócił także do gry na skrzypcach, lecz ćwiczenia okazały się prawdziwą męką, wykrzywiony kręgosłup dawał się we znaki. Wtedy ojciec zdecydował: – Jeżeli nie możesz wykonywać muzyki na stojąco, to będziesz siedział – i zapisał syna na lekcje fortepianu do nowo założonej w Trzyńcu szkoły muzycznej.

Józef Podola skończył dwuletnią szkołę handlową w Orłowej. Jego pierwszą posadą była praca sekretarza i skarbnika parafii ewangelickiej w Trzyńcu, od 1967 roku aż do przejścia na emeryturę był kierownikiem kancelarii Rady Kościelnej Śląskiego Kościoła Ewangelickiego w Czeskim Cieszynie. Praca w Kościele świetnie uzupełniała się z jego smykałką do muzyki. Pracując w trzynieckiej parafii, uczył się gry na organach i harmonii i kompozycji u prof. Karola Hławiczki. W świątyni miał dostęp do organów, na których mógł ćwiczyć w każdej wolnej

Józef Podola w otoczeniu żony Anny i córki Haliny. W ręku trzyma zeszyt bielskiego wydawnictwa ze swoimi utworami.

chwili. Później skończył także kurs dyrygentury prowadzony przez Karola Wronkę. Pracował jako organista w trzynieckim zborze, po śmierci dyrygentów chórow kościelnych – najpierw czeskiego, później polskiego – przejął prowadzenie obu chórow. Dzięki temu zacieśniła się współpraca pomiędzy zespołami, częstsze były wspólne koncerty.

KONCERTY NA SKALĘ REGIONU

Józef Podola był także założycielem i kierownikiem zespołu wokalnego „Kwintet”. Razem z tym kameralnym zespołem zaczął organizować przed ponad 40 laty trzynieckie „Wieczory Kolęd”. Później stały się domeną chóru. Odtąd odbywają się co roku, regularnie w ostatnią niedzielę Adwentu. – W czasach, kiedy zaczęliśmy je organizować, nie było podobnych koncertów w okolicy. Był to okres komunizmu, nie wolno było propagować imprez kościelnych, mnie natomiast udało się jakimś cudem uzyskać zgodę powiatowego sekretarza ds. kościelnych na druk zaproszeń. Przyjeżdżali do nas ludzie z całej okolicy, od Bogumina po Jabłonków. Pamiętam, że znajoma nauczycielka, której zależało, by być na koncercie, a bała się, że ktoś rozpozna ją w kościele, przyszła nawet w peruce – wspomina inicjator koncertów.

„Wieczory Kolęd” nadal regularnie odbywają się w kościele ewangelickim w Trzyńcu. Dziś ich organizatorem jest czesko-polski chór „Lutheran Chorus”. Towarzyszy mu orkiestra kameralna. Pan Józef co roku skrupulatnie zapisuje program, by repertuar nie powtarzał się częściej niż raz na kilka lat. W ub. roku postawiono na kolędy międzynarodowe – zabrzmiały utwory po niemiecku, rosyjsku, włosku i hisz-

pańsku. Prócz przedświątecznych koncertów, „Lutheran Chorus” urządza także koncerty wiosenne i jesienne. Ich częstymi gośćmi bywają zaprzyjaźnione zespoły z polskich parafii ewangelickich – w Ustroniu, Skoczowie, Góleszowie, Mysłowicach.

„Lutheran Chorus” powstał w 1992 roku, po rozłamie w Śląskim Kościele Ewangelickim. Część chórzystów, zarówno z polskiego, jak i czeskiego chóru, a także dyrygent Podola, przeszli do nowo powstałego Luteranckiego Kościoła Ewangelickiego i założyli osobny chór. W 2017 roku będzie on obchodził swoje ćwierćwiecze. Zespół osiągnął wysoki poziom artystyczny, ma na swoim koncie liczne występy w Republice Czeskiej, u najbliższych sąsiadów – w Polsce i na Słowacji, ale też w Niemczech, Austrii, we Włoszech, Francji i Danii. Niecodziennym przeżyciem dla chórzystów był występ na Wystawie Światowej „Expo” w 2000 roku w Hanowerze, w ramach dwutygodniowego turnée koncertowego w Danii i Niemczech. Trzynieczanie koncertowali w pawilonie, który służył jako kaplica.

W WIEDEŃSKIEJ KATEDRZE

Józef Podola, choć trzy lata temu skończył osiemdziesiątkę, nadal prowadzi dwa chóry – prócz „Lutheran Chorus” także Polski Chór Ewangelicki LEKAW w Bystrzycy. Przejął go w 1993 roku od poprzedniego dyrygenta, Jana Samlickiego. Władze obu miejscowości doceniły wkład Podoli w życie kulturalno-społeczne swoich gmin. W 2013 roku muzyk otrzymał Nagrodę Miasta Trzyńca oraz tytuł Osobistości Roku Bystrzycy. Ponadto jest laureatem Złotej Od-

nej. W maju tego roku kompozycje Podoli zabrzmiały w Wiedniu, na koncercie w katedrze organizowanym przez polską ambasadę w Austrii. Kompozytorowi z Trzyńca nie zależy na honorariach. – Jeżeli komuś podobają się te utwory, to niech je gra. Nie po to zostały skomponowane, by gdzieś leżały w szufladzie – śmieje się.

KOLEDY O GŁĘBOKIEJ TREŚCI

Pan Józef wychował z żoną Anną trzy córki. Przysłuchując się naszej rozmowie Halina Veit Podola przekonana jest, że muzyka znacząco wpłynęła na ich życie. – Muzyka jest dla mnie takim motorem napędowym i nieodłączną częścią mojego życia. Ja i jedna z sióstr śpiewamy w „Lutheran Chorus”, jestem także konferansjerką tego chóru. Uczyłam się gry na fortepianie i do dziś, od czasu do czasu, siadam przy tym instrumencie i gram dla własnej przyjemności – opowiada nauczycielka Polskiej Szkoły Podstawowej im. Wisławy Szymborskiej w Wędrynie. W szkole uczy m.in. wychowania muzycznego, w tym roku założyła ze starszymi dziewczętami kameralny zespół wokalny. Pani Halina skończyła kurs dyrygencki, teoretycznie jest więc przygotowana do przejęcia od ojca dyrygenckiej pałeczki. Póki co ma jednak nadzieję, że ojcu długo jeszcze starczy sił do prowadzenia chórow, ponieważ obowiązki zawodowe i rodzinne nie pozwalają jej, by go zastąpiła, a innych następców nie widać. – Nie mogę więc myśleć o emeryturze, choć sił jest coraz mniej – stwierdza 83-latek.

W Wigilię w domu państwa Podolów nie mogło zabraknąć kolęd. Po kolacji pan Józef usiadł do elektronicznych organów (forte-

W 2013 roku Józef Podola został odznaczony przez burmistrza Trzyńca, Věru Palkovską.

zaczęłam komponować własne melodie do ciekawych tekstów – tłumaczy. Na swym koncie ma ok. sto własnych utworów. Niektóre z nich są wykonywane przez inne chóry i zespoły, wydawnictwo ewangelickie Augustana z Bielska-Białej włączyło kilka z nich do cyklicznie wydawanych zeszytów muzyki kościel-

pian podarował przed paroma laty córce) i grał, a reszta rodziny śpiewała. Dopiero potem przyszła kolej na rozpakowanie podarunków. – Uważam, że polskie kolędy są nieporównywalne, ich teksty mają głęboką treść religijną – przekonuje pan Józef.

DANUTA CHLUP

Zdjęcia: DANUTA CHLUP

POP ART 206

U progu Nowego Roku czytelnikom „Pop Artu” życzę spełnienia muzycznych, filmowych i życiowych marzeń. Kolejność dowolna. Miłej sylwestrowej lektury.

FILMOWA RECENZJA

JASON BOURNE (2016)

Z lekkim opóźnieniem, ale jednak. Obejrzałem. Nie zawiodłem się. Prawie zakochałem. Szczegóły poniżej.

Jason Bourne to James Bond dla filozofów świata. Dla tych, którzy oglądając sceny akcji zastanawiają się, dlaczego egzystencjalista Søren Kierkegaard przez całe swoje życie był w opozycji wobec idealisty Georga Hegla. I zarazem są w stanie wyłapać z pamięci tak dziwne obrazy, jak ten, kiedy to w pierwszej odsłonie przygód Jasona Bourna, czternaście lat temu, Matt Damon dzwonił z telefonu komórkowego pewnej niemieckiej marki, o której świat Anno Domini 2016 już dawno zapomniał. Jason Bourne na zawsze też będzie kojarzony z dwoma ojcami sukcesu – pisarzem Robertem Ludlumem i reżyserem filmowych wersji – Paulem Greengrassem.

Jeszcze dwa lata temu Matt Damon dostawał wysypki na samą myśl o powrocie do roli agenta CIA Jasona Bourna. Wystarczył jednak jeden telefon od Paula Greengrassa, by zmienił zdanie. Scenariusz czwartej odsłony przygód Jasona Bourna ogarnęli w trójkę Christopher Ro-

use, Paul Greengrass i Matt Damon. Damon został zarazem producentem całego filmu. Zazwyczaj taki układ wnosi niewiele pozytywnego do całości, jednak w przypadku tego filmu współpraca trójki przyjaciół dała znakomity efekt. Matt Damon w jednym z wywiadów zdradził, że kręcenie filmów z Paulem Greengrassem to prawdziwa przyjemność. Ta chemia oddziałuje, i to znakomicie, również na widza.

Akcja najnowszego filmu znów ogarnia swoim zasięgiem kilka europejskich stolic. Przez moment trafiamy nawet do mroźnego Reykjavíku, w najważniejszych scenach w roli głównej występują jednak gorące (i to dosłownie) greckie Ateny. To, w jaki sposób twórcy filmu potraktowali dynamiczne sekwencje na ulicach greckiej stolicy, zasługuje co najmniej na Oscara. Po raz ostatni tak dobrze bawiłem się podczas oglądania „Roina”, w którym to filmie chyba w

najefektowniejszy sposób nakręcono gonitwę samochodową na ulicach dużego miasta. „Jason Bourne” pędzi do przodu od pierwszej minuty, a o głuchych miejscach nie ma mowy. Włącznie ze znakomitą scenariuszem opartym na bardzo aktualnych treściach luźno nawiązujących do takich wydarzeń, jak WikiLeaks. Po czterech latach przerwy trzeba było też wytłumaczyć widzom, dlaczego bez Jasona Bourna świat skazany byłby na zagładę. Twórcy filmu wykazali się jednak dużym poczuciem humoru, oddając w czwartej odsłonie Jasona Bourna hołd legendzie gantunku – panie i panowie... Johnowi Rambo. Tak, Jason Bourne, podobnie jak John Rambo w kreacji Sylwestra Stallone, wolny czas spędza na dzikich bijatykach za pieniądze i dopiero desperacka prośba o pomoc ze strony byłej koleżanki po fachu zmusza go do zweryfikowania swoich planów na wcześniejszą emeryturę.

Kobiety, jak przystało na film szpiegowski, odgrywają w scenariuszu istotną rolę. Wartka akcja nie pozwala jednak głównemu bohaterowi zwolnić nawet na sekundę, a więc o scenach łóżkowych możemy tym razem zapomnieć. We wcześniejszej wersji scenariusza pojawiły się ponoć propozycje ze strony Matta Damona sugerujące, by jednak w połowie filmu trochę przyhamować i zakosztować luksusu pościeli w europejskich hotelach, ale był to przysłowiowy groch rzucony o ścianę. A szkoda, głównie w przypadku obłędnie pięknej szwedzkiej aktorki Alicji Vikander, która w filmie wcieliła się w postać kierowniczkę cybernetycznej sekcji CIA. W przypadku seksownej Alicji po raz kolejny potwierdziła się filmowa maksyma, że nie ma ról pierwszoplanowych i drugoplanowych. Są tylko role dobre lub kiepskie. Kreację Alicji Vikander w filmie „Jason Bourne” zapamiętam na długo.

MUZYCZNA RECENZJA

COMA

»2005 YU55« (2016)

Grafomaństwo Piotra Roguckiego sięgnęło sufitu. Liczyłem na kontynuację świetnego „czerwonego albumu”, a tymczasem? Kupa. Tysiące linijek pseudo-poezji, do której Coma stworzyła muzykę nie tyle trudną, co strasznie nudną. W długim zestawieniu, które według Roguckiego i spółki miało sugerować album koncepcyjny, tak na dobrą sprawę broni się tylko wybrany na singla „Lipiec”. Na poprzednim albumie energia tryskała ze wszystkich utworów, no ale wtedy najpierw skomponowano muzykę, a dopiero potem warstwę liryczną. I wszystko wskazuje na to, że Piotra Roguckiego jego kompania potrafiła jeszcze powstrzymać od przelewania zagmatwanych myśli na papier. Na albumie „2005 YU55” już nikt i nic nie potrafi zatrzymać rozpedzonego poety. Forma przerosła treść. Muzycznie to dla mnie największa porażka w polskim świecie rockowym mijającego roku. Przykro mi niezmiernie, bo sam zaliczam się do fanów łódzkiej formacji i wciąż wysoko cenię zarówno „Hipertropię” (2008), jak również przedostatnią, bezimienną płytę określaną powszechnie jako „czerwony album” (2011). Grafomaństwo powinno być karalne. W związku z czym kończę w tym miejscu pisanie powyższej recenzji, żeby też nie być posądzonym o wodolejstwo.

PRZEZ LORNETKĘ

NAJGORĘTSZE PREMIERY FILMOWE 2017

»BLADE RUNNER 2049«

W 1982 roku Ridley Scott nakręcił jeden z najlepszych filmów w historii kina. „Blade Runner” (w polskim tłumaczeniu „Łowca androidów”) to film kultowy, który z Harrisona Forda uczynił gwiazdą z pierwszych stron gazet, a z Ridley’a Scotta rozchwytywanego reżysera w Hollywood. Po 35 latach do kin trafi kontynuacja polowania na androidów, a co najważniejsze, znów z Harrisonem Fordem w roli Ricka Deckarda. Reżyserii podjął się Denis Villeneuve, a oprócz Harrisona Forda na planie filmowym zobaczymy też wziętego ostatnio aktora, ulubieńca kobiecej części publiczności – Ryana Goslinga.

»OBCY: PRZYMIERZE«

Jeszcze raz Ridley Scott. Tym razem w swojej najnowszej odsłonie „Obcego”, o której opowiadał w wywiadach tak namiętnie, że już teraz ślinka cieknie. W mainstreamie filmowym jest wielu cymbalistów, ale Jankiela w Hollywood mają tylko jednego – Ridley’a Scotta. Zaczęło się od „Łowcy androidów”, następnie straszono nas obcymi z kosmosu, ale nieśmiertelność Scott zdobył dopiero dzięki strzelaninie „Helikopter w ogniu”.

Jeśli wierzyć zapowiedziom producentów, „Obcy: Przymierze” został nakręcony z dużym rozmachem. Tak dużym, że w kinie nie będą nam potrzebne nawet okulary 3D. Przesłanie filmu jest tymczasem bardzo proste: uważajmy na kosmitów, bo nigdy nie wiadomo, czy zdążyli zjeść śniadanie.

»SOLDADO«

Kto zakochał się w serialach „Gomorra” czy „Narcos”, powinien pilnie śledzić premierę filmu „Soldado”. Meksykańskie kartele narkotykowe to niestety nie fikcja przywołana przez twórców tego filmu, wśród których znajdziemy m.in. reżysera „Gomorri” Stefano Sollimę, ale brutalna rzeczywistość na granicy USA z Meksykiem. Ten film z pewnością chętnie obejrzy również świeżo upieczony prezydent Stanów Zjednoczonych, Donald Trump. Receptę, jak zwalczyć ten problem, ujawni Benicio del Toro, amerykański aktor i producent, który wcielił się w postać agenta wydziału antynarkotykowego już w filmie „Sicario”.

»MILCZENIE«

Reżyser Martin Scorsese to gwarancja sukcesu. Filmowa ekranizacja głośnej książki Shusako Endo zapowiada się ekscytująco, tym bardziej, że po długim czasie Scorsese zrezygnował z tematyki mafijnej, serwując nam prawdziwy epos moralny z czasów XVII-wiecznej Japonii. W roli głównej pojawi się Liam Neeson, który wcielił się w postać jezuity przemierzającego połacie Japonii nękanej licznymi wojnami domowymi. O tym, że chrześcijanie w XVII-wiecznej Japonii byli tak „lubiani”, jak Sparta Praga w Ostrawie, chyba nie trzeba przypominać.

»DUNKIERKA«

Kolejny wielki reżyser, w dodatku ulubieniec „Pop Artu”. I kolejny bohaterski epos, tym razem z czasów II wojny światowej. Christopher Nolan zaserwuje w przyszłym roku widowisko wojenne o kulisach legendarnej Operacji Dynamo, jednej z

największych zagadek II wojny światowej. Biorąc pod uwagę pedantyzm reżysera, a także gwiazdorską obsadę aktorską na czele z Tomem Hardy i Kennethem Branaghem, ten film jeszcze przed oficjalną premierą zasilę listę oscarowych pewniaków.

»THE SNOWMAN«

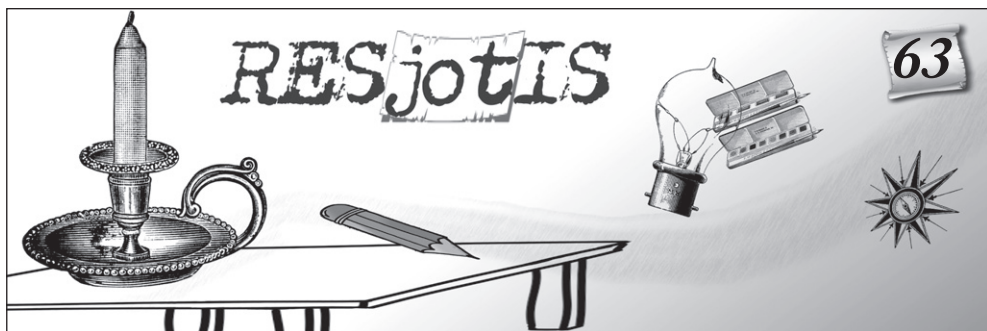

Zapowiada się kinowy hit, bez względu na to, czy twórcy na czele z reżyserem Tomaszem Alfredsonem zdają egzamin. Pierwsza ekranizacja filmowa serii kryminałów norweskiego pisarza Jo Nesbo budzi duże emocje. Czy Michael Fassbender godnie zagra książkowego Harry’ego Hole’a? Czy atmosfera jednego z najlepszych skandynawskich kryminałów nie straci na wartości w typowej, amerykańskiej produkcji filmowej? W Hollywood już raz zepsuli pierwowzór w wyniku nieudanej ekranizacji głośnej książki Stiega Larssona „Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet” w roli głównej z Danielem Craiggem. Craigowi bliżej do Jamesa Bonda, z kolei Michaelowi Fassbenderowi bliżej do okładki Elle Man. W „Pop Arcie” jesteśmy jednak niepoprawnymi optymistami. Będzie dobrze, a nawet bardzo dobrze.

Rubrykę przygotował:

JANUSZ BITTMAR

»Gdy mała rzecz zniknie...«

Na stałe wpisał się w krajobraz Czeskiego Cieszy-
na i poniekąd stał się jego wizytówką, bo przecież
dostrzega go każdy, kto tylko przyjechał pocią-
giem. A jeśli nawet zeń nie wysiada – to bez trudu
dojrzy ten imponujący gmach z okien wagonu.

Znajduje się on bowiem „w najładniejszym
miejscu Cieszyzna, tuż naprzeciw dworca i jest
prawdziwą ozdobą całego miasta. Ładniejszego
gmachu dotychczas w Czeskim Cieszynie nikt
nie zbudował i możemy być zupełnie słusznie –
jak Mor. Slezky Denik sam podkreśla – dumni z
niego, reprezentuje on godnie siłę ludu polskiego
na Śląsku Cieszyńskim. Dumni możemy być z
niego i z tego powodu, że został zbudowany wła-
snymi siłami jednej z naszych instytucji polskich
bez pomocy wszelkiej z którejkolwiek strony”.
Tak przepelniony wielką dumą donosił tygo-
dnik „Nasz Kraj” (5. 1. 1932). A wspomina-
ną przez dziennikarza instytucją było Towarzystwo
Oszczędności i Zaliczek, zaś wzniesiony przez
nie gmach to – jak się już Czytelnik domyślił –
Polski Dom Reprezentacyjny „Polonia”.

Na dole trzykondygnacyjnego budynku
umieszczono restaurację, kawiarnię i salę balową,
na piętrach znalazło swą siedzibę TOiZ i liczne
organizacje polskie, a także mieszkania prywatne
lecz przede wszystkim pokoje hotelowe z ciepłą
wodą i centralnym ogrzewaniem. „Życzymy (...),
ażeby nasz lud cały się w nim dobrze czuł”, pisał
dalej tygodnik.

Uroczyste otwarcie obiektu nastąpiło 29
grudnia 1931 r. „w obecności wszelkich warstw
naszego ludu, wszelkich instytucji polskich go-
spodarczych i oświatowych, naszych i z polskiej
strony, reprezentantów władz miasta. Podczas
otwarcia przemawiali: naczelny dyrektor Towa-
rzystwa oszczędności i zaliczek Leopold To-
karz (1880-1933), ks. dziekan (Ludwik) Knyps
(1875-1944) z Frysztatu za ludność katolicką,
ks. senjor (Oskar) Michejda (1885-1966) z
Trzyńca znów za ludność ewangelicką, dalej dr.
(Leon) Wolf (1883-1968), p. Buzek z Końskiej,
p. Pawlica z Ropicy, burmistrz (Józef) Koź-
doń (1873-1949), starosta czeskokieszyński dr.
(Jaroslav) Gela (1904-43), poseł (Karol) Junga
(1887-1943), dyrektor (polskiego) gimnazjum
w Orłowej – przyp. jot) (Piotr) Feliks (1883-
1941) i inni” – wymieniał jednym tchem „Nasz
Kraj” zaolziańskie tuzy i przedstawicieli czeskiej
administracji lokalnej. Natomiast „Ewangelik”
(9. 1. 1932) drukował wygłoszone tego dnia
okolicznościowe przemówienie ks. Michejdy:

„Nie możemy przechodzić koło tego gmachu
i nie możemy my, synowie tego polskiego ludu
wiejskiego na Śląsku, wstępować w dom ten bez
głębokiego wzruszenia. Wszak w nim i w tych
gmachach, które Tow. oszczędności i zaliczek w
ostatnich latach wzniosło, widzimy dzieło nie-
tylko tych, którzy żyją, tego sztabu urzędników
z Dyrekcją na czele, którzy Towarzystwu po-
święcają swe siły i pracę, tych tysiącznych rzesz,
które darzą Towarzystwo swym zaufaniem, ale
widzimy w tem dzieło i tych, którzy złożyli już
swe kości w naszą nam wszystkim drogą ziemię
śląską, umierali z myślą o przyszłości tego ludu
i tej ziemi, bo tak tę ziemię, jako i lud jej umiło-
wali całym sercem i pragnęli, by lud ten nie był
niewolnikiem, ale gospodarzem na swej ziemi”.

„Gdyby lud nasz można porównać z grani-
tową skałą, której nie można usunąć, którą, aby
usunąć, trzeba najpierw rozsadzić i zniszczyć, to
nazwiska tych Buzków, Ciencialów, Gryczów,
Głajcarów, Górniaków, Macurów i wielu innych
zaiste godne są tego, by w tym granicie wykute
były po wszystkie czasy. Z ich ręki i w ich spu-
sciznie bierzemy my to wielkie dzieło (tj. TOiZ
– przyp. jot)”.

„Im większym jest jakieś dzieło”, kontynu-
ował Michejda, „tem większej wymaga ono od
nas uwagi, tem więcej czuwania i panowania nad

sobą, by dzieło to w niczem nie doznało szwan-
ku. Gdy mała rzecz zniknie, to nikt jej straty nie
odczuwa, gdy rzecz wielka się zachwieje, to już
samo zachwianie się jej wywołuje przerażenie.
W Wasze wypróbowane ręce lud nasz składa
tę najpotężniejszą swą instytucję gospodarczą
i wymaga od Was poświęcenia wszystkich sił,
zaparcia samych siebie i bezwzględnej sumien-
ności w spełnianiu obowiązków. Wiedźcie, że
Wy jesteście każdy na swem stanowisku sługami
tego ludu, który składa grosz za groszem, zdo-
byty w ciężkiej pracy na roli lub w warsztacie,
złany krwawym potem, wylanym w hucie lub w
kopalni i dziś z dumą szlachetną może patrzeć
na swe dzieło”.

Nie wiem jakie wrażenie na współczesnych
zrobiło przemówienie Michejdy, w którym dość
zwięźle przedstawił czym jest sprawa utrzy-
mania polskości, czym jest działanie dla dobra
wspólnego i odpowiedzialność za społeczny ma-
jątek, który powstał nie w wyniku wyzebranych
dotacji, lecz z „krwawego potu” wylanego pod-
czas trudów pracy przez szarych obywateli, ale
czytając je po 85 latach nie można nie odnieść
wrażenia, że w słowach pastora mniej było pato-
su, a więcej zawołowanej przestrogi.

Dwa dni później, w sylwestrowy wieczór Pol-
ski Dom Reprezentacyjny został otwarty dla
szerszej publiczności, która witała tam nowy
1932 rok. Na imprezę zapraszano między inny-
mi w wierszowanych anonsach, które drukowane
były na łamach prasy. Jakiś rymotwórca zachęcał
w „Prawie Ludu” (1. 1. 1932) do udziału w zaba-
wie, parafrazując popularną do dziś kolędę:

*W wieczornej ciszy gwar się rozchodzi,
Wszystko, co żyje – starzy i młodzi
Z aut, pociągów wysiadają,
Do „Polonji” zdążają
W Czeskim Cieszynie.*

*W lokalach nowych Polskiego Domu
Nie będzie smutno w noc tę nikomu.
Tańce, potrawy i trunki
Rozproszą nasze frasunki
Tutaj jedynie!*

*Przy tym obecnym, wielkim kryzysie
Grosz w „kapsie” ścisnąć nie oplaci się!
Trzeba go zamienić w radość,
Której tylko znajdziesz za dość
Tu na Sylwestra!*

*Zatańczyć, popić, pojeść też można.
Całusa ukraść w tańcu z ostrożna.
Będzie wszystkim do syta,
Przedewszystkiem znakomita
Jazz-band orkiestra.*

*Jeśli się komu w głowie zakręci,
To mu ta nocka utkwi w pamięci.
U nas się prześpi aż miło,
Co mu się dobrego śniło,
Spamięta sobie.*

*Widzicie przeto, iż te wygody
Może mieć każdy – stary czy młody.
Niech w Sylwestra wszyscy śpieszą
Tu, gdzie się dobrze ucieszą!!
– Gościom na zdrowie!!*

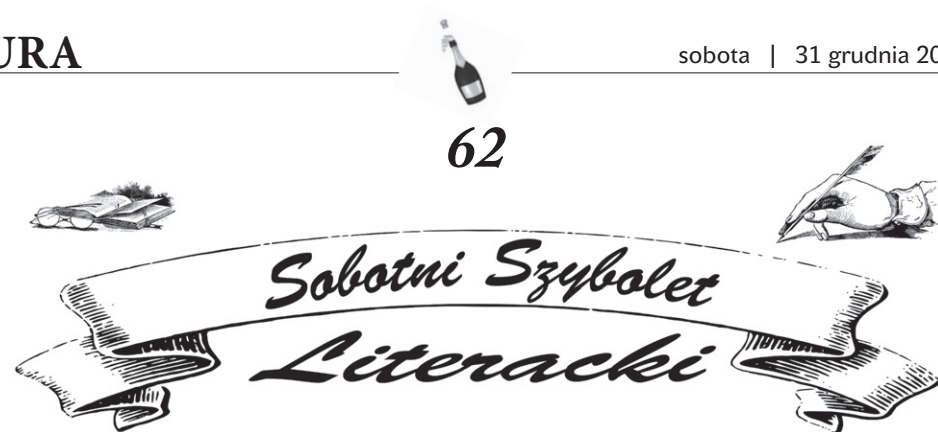
Piękne. No to i w tym roku spotykamy się na
Sylwestra w „Polonii”!

– Ależ, Panie Redaktorze – wyraźnie słyszę
nagle teatralny szept wiernego Czytelnika –
przecież „Polonii” już nie ma.

Na śmierć zapomniałem! Przecież teraz nazy-
wa się „Piast”.

– Tylko, że naszego „Piasta” też już nie ma...
Nie ma...

„Gdy mała rzecz zniknie...”. Niech nam zatem
nawet małe rzeczy nie znikają, a wielkie się nie
chwieją, czego z całego serca życzyć Czytelniko-
wi w tym Nowym 2017 Roku. A może kiedyś
spotkamy się jednak na zabawie sylwestrowej w
czeskokieszyńskiej „Polonii”? (jot)

Niech tak się stanie...

Śpiący jest dzień. Senny świat w szczelinie
zmruczonych oczu pomylił ziemię z niebem.
Widnokrąg zamknięty w kwadracie, bez wi-
docznych objawów starzenia się, wyszedł na
prostą. Jeszcze trwa początek nieustannej ra-
dości. Festiwal sztucznych ogni i głośny śmiech
ludzkich gardel. Potęga strun głosowych. Na-
rzędzie świadomego grzebania wewnątrz du-
szy i ciała całego, jego wielkości i małostkowo-
ści równocześnie.

Kolejny rok, a my w nim. Rozwijamy skrzy-
dła. Otwieramy oczy. Tracimy pióra. Spadamy,
by podnieść się i odrodzić. Zamknięci w pętli
czasu otulamy się marzeniami. Postanowienia
noworoczne stają się najważniejszym elemen-
tem tej gry. Znam cię, a gdy spotkasz mnie na
ulicy pokazujesz plecy. Przy wódce byłeś mi jak
brat, a teraz znikasz za rogiem, by udokumen-
tować światu naszą obojętność. Chwile znikają
na okamgnieniu. Ulotność zderza się z nadzieją
na wieczność. Nowy Rok przykucnie na mo-
ment, by rozejrzeć się, zagrać na świątecznych
dzwonkach i zniknąć w otchłani własnego ser-
ca, żołądka i wątroby.

Cały rok i lata nowe pomieszane ze stary-
mi śmieciami utkwiły na wysypisku. Nie ma
ratunku. Wołanie nadaremne odbija się ry-
koszetem o bębni i serca przepełnione lo-
dowym uczuciem. Człowiek człowiekowi.
Znów to samo. Świat bez zmian nie uczy się na
własnych błędach. Może jednak dziś od nowa
obudzimy w sobie uczucie, które zmieni nas i
każdy nowy dzień. Niech tak się stanie!

ALICJA MARIA KUBERSKA
(Inowrocław)

Wigilia

Jest taki wieczór w roku

*Do nieba zbliża się Ziemia.
Cisza spływa jak woal.
Znikają spory, zwady.
Mniej smutku, zwątpienia,
Wielkich też dziecięcych,
Pustki w sercach,
Osamotnienia starców.*

*Miłość i miłosierdzie.
Szkoda, że tak jest tylko
Jeden raz w roku.
Człowiek człowiekowi – bratem,
Pokój*

ESTERA KUDELA
(Zebrzydowice)

***

*Gwiazdeczki na oknach rozplywają się,
ktoś zza firanki spogląda w niebo,
próbując dostrzec punkciku blaski.
Biały puch wtula się w moje włosy,
roznosi się w daleki chen, otula
wszystkich, zanosząc świat w ciężarny sen.*

BOŻENA HELENA
MAZUR-NOWAK (UK)

Zaraz pierwsza gwiazda

*kolejne Święta pukają do drzwi
choinka już nie taka strojna*

*kilka niewysłanych kartek
rozpoczęty list*

z ramek patrzę ci

którzy do stołu już nie zasiądą

*w blasku świec błyszczą trzy
w sercu z radością miesza się smutek*

*kolęda kołysze wspomnienia
biały opłatek czeka na przełamanie
zaraz pierwsza gwiazda na niebie zabłyśnie
a tu coraz więcej pustych krzeseł*

DANIELA POLASIK

Przepis na życie

*Za oknem chłód, w kałużach lód,
a radość w oczach, od wielu lat pod urokiem
niezapomnianych świąt.*

*Na wierzbowej witce gałankowe serce,
papierowy anioł z kwaśną miną, szpic nad
gwiazdą
w kolorze nieba. Oplatki barwione szpinakiem
ze słowami kolędy wniósł organista.*

*Zamysłona aż po sufit choinka,
gałęzie uginaty się od jabłek, ostra słodycz fig,
pierniki na sztucznym miodzie, łakocie,
pamięć dziecka.
A potem kilka zmarszczek,
garść mąk spieczonych słońcem,
aromat nocy,*

ot i cały smak narodzenia.

MICHAŁ JANUSZ DOYNIK
(Kołodziejewo)

Priorytety

*Żłóbek
Lecz taki bez Jezusa
Wczesna kolęda
Od listopada
Market
Jak śledź na wigilijnym stole
Pasterka po kielichu
Święta
Zmęczone puste krzesło przy stole
Na którym nigdy nikt nie siedzi
Pan Bóg jak wcześniak
W klepsydrze
Handlowego
Czasu*

Liczę kalorie i czas. Stawiam na równi zdro-
wie z życiem i odwrotnie. Milion lub dwa
miliony ziarenek piasku w klepsydrze wpro-
wadzam w nieustanny ruch urojonego per-
petuum mobile. Chciałbym podejść bliżej,
wyskoczyć wyżej, zobaczyć więcej. Wzrok
domaga się wspomagania, a światło blade,
przyciemnione, odbija się od moich źrenic.
Wszystko co pamiętam staje się odwrotno-
ścią pragnień. Otwierając okno domagam się
świeżości i potęgi światła.

Nagle ktoś krzyczy z oddali – *dziś w ogóle
nie ma pogody!* Wszystko staje się jasne, czyste,
oczywiste. Nowe w świadomości formy i czasu.
Stan umysłu i pogody w nim. Życzenia radości
i dobroci. Spełnienia i osiągnięcia prawdziwej
ludzkiej nirwany, która jest na wyciągnięcie
ręki. Przyszłość zależna od szczęścia. Tak bli-
sko, tak bardzo blisko. Hiszpańska aura skrzy-
 się w przyjaźni. Wybrzeże własnego losu. Je-
śli tego chcesz, jeśli dźwięk metalowych strun
ukołysze, przytuli, wprowadzi cię w uroczy-
stości życia, wszystko stanie się tu i teraz. Bez
zbędnych reklam, bez bąbelkowej folii, bez
substancji poprawiających zapach i smak. Dziś
wszystko może się zdarzyć.

Szczęśliwego Nowego Roku!!!

Marek Słowiaczek

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

ELEGANCKI SAMOCHÓD

CHORDOFON SZARPANY

WSPÓLNIK

PRZODEK KRASULI

BOJLER

ARKE ZBUDOWAŁ

Z KRZYWĄ WIEŻĄ

GRANICZY Z KŁÓTNIA

PASNĘTWO SEMICKIE

FILMOWY W KINIE

SCIANA

TEATRALNA ZASŁONA

WIEKSZY POTOK

0,9144 m

OBŁASKAWIENIE DZIEKIEGO ZWIERZĘCIA

GŁÓWNY POSILEK

OBIFITE JEDZENIE

BARWNY PTAK WĘDROWNY

CZCZONY W EGIPCIE

RYWAŁ FEDERERA

RZYMSKA BOGINI

FORMA DLA BETONU

WOJCIECH, KOMPOZYTOR

DRAMAT IBSENA

ZIEMNY NASYP

PORCJA DO PIECA

ELEKTRODA UJEMNA

EKSPONAT

TIAMINA

WYSPY JAPONSKIE

LAMINAT TAPICERSKI

POWIEŚĆ ZOLI

DREWNIANA TARCZA

SILY ZBROJNE

STARY ANGLIKA

BABILONSKI PTAK-BURZA

UMBERTO, PISARZ

SPIEWA PO FRANCUSKU

BLONICA

RYBA WÓD POLARNYCH

MIASTO W JORDANII

ZNANA CIESNINA

SULTAŃSKI MINISTER

STOPIEN W JUDO

PRODUKT Z WALCOWNI

TERRORYSTY Z IRLANDII

KRAJ ZWIĄZKOWY

W OPOZYCJI ZA KOMUNY

OFIARA CHARLOTTE CORDAY

"DŹWIEK" NA PAPIERZE

KOWALNY METAL

DOM NA SZMELC

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Część TRYLOGII)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

POZIOMO: 1. z niego kwiat 2. czterokołowy pojazd ciągnięty przez konie 3. cegły wystające z muru w celach zdobniczych 4. uderzenie w czule miejsce przeciwnika 5. plac cyrkowy 6. akcent metryczny 7. klasa jachtu żaglowego 8. powierzchnia lokalu 9. wyspa Odysusza 10. życiowe motto 11. z CSU do pary 12. ptak z rodziny puszczykowatych 13. ma swoją kolumnę 14. rzeka w Hadesie 15. brutto minus tara 16. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Znana książka Henryka Jasiczka)** 17. opróżnienie balastu na okręcie podwodnym 18. próbny dla stażysty 19. nóż blacharski 20. członek plemienia afrykańskiego 21. wewnętrzny dziedziniec hiszpańskich domów 22. w kieldelu 23. stan w USA 24. odizolowana grupa społeczna 25. po niego do głowy 26. atak z powietrza 27. nasza huta 28. rozpustna impreza 29. bardzo drogie futro 30. brama w kształcie łuku 31. wytyczony szlak.

PIONOWO: AKSAMIT ARAWALLI CREANGA EKSPONAT KATIUSZA KIELCZAK NEGATYW OKOSTNA PICASSO PRINCEPS RZEWIEŃ SAMOTOK SEMESTR TETRAEDR TORTILLA TYSZERKA WYDŹWIĘK YONKERS ZATKANIE ZOSIMOS

Opr. JO

ARYTMOGRAF

			12	14	15	11		4	14	5		12	3	13	6	3	17	7		
5	3	10	8	7	16	9		14	1	2	14	6	11		8	14	8	3	17	7

1-2-3-4-3-5-6-7-4
8-4-9-10-11-12-3
13-14-15-3
16-3-17

zespół cech określających naturę człowieka
piłkarska jedenastka lub inaczej zespół ludzi
symbol mądrości
przed czerwcem

LOGOGRYF

1. sportowiec na korcie
2. samica kota bengalskiego
3. szyk bojowy piechoty
4. kablowa lub satelitarna
5. ukierunkowanie lub inklinacja
6. domena biura podróży
7. tkaniny i wyroby włókiennicze
8. pieszczotliwie o trójce
9. rządy duchowieństwa

1	2	3	4	5	6	7	8	9
T	T	T	T	T	T	T	T	T
A	A	A	A	A	A	A	A	A

(opr. BJK)

Rozwiązanie krzyżówki z 10 grudnia:

Poziomo: 1. KOZIK 6. DURAL 9. AKUSZER 10. KLOMB 11. ARGOT 12. UCZNIAK 13. TREFL 16. ARRAS 19. PACT 22. BZDURA 23. YAMAHA 24. WYŻEŁ 25. WOJSKI 26. EGOIZM 27. KCIUK 30. CYTAT 33. SAGAN 36. RAMIARZ 37. WATRA 38. PŁYTA 39. KARIERA 40. TEMAT 41. KUSZA **Pionowo:** 1. KIKUT 2. ZŁOŻE 3. KABUL 4. PUSZKA 5. SZLICH 6. DRAKA 7. RYGOR 8. LOTOS 14. ROZTOPY 15. FLUKSJA 17. RAMIONA 18. ADHEZJA 19. PAWIK 20. CAŻKI 21. TYŁEK 28. CHMURA 29. UPADEK 30. CHWAT 31. TOTEM 32. TRAKT 33. SZPAK 34. GZYMS 35. NIASA, NIE OCENIAJ KSIĄŻKI PO OKŁADCE.

Rozwiązanie krzyżówki z 17 grudnia:

Poziomo: 3. SYNONIM 9. AFISZ 10. ARMIA 11. KALIBER 12. BELKA 13. AFGAN 14. POTWARZ 18. NOCHAL 21. EMPORA 24. BRZĘK 25. ADULAR 26. LICHWA 27. ZOŁZA 28. OLDBOY 29. MANILA 30. MÓWKA 31. TARTAK 34. NAWIAS 38. WALENTY 41. UCZTA 42. RAFAŁ 43. TABORET 44. EBOLA 45. OMŁOT 46. RAMADAN **Pionowo:** 1. KARBON 2. CIELEC 3. SZKAPA 4. NALOT 5. NUBIA 6. MARAZM 7. ŚMIGŁO 8. MATNIA 15. OLBRZYMKĄ 16. WEZGŁOWIE 17. REKLAMANT 19. ORDALIA 20. HALIBUT 22. PACANÓW 23. RYWALKA 31. TRUTEŃ 32. ROZKOP 33. AWATAR 35. AYRTON 36. INFUŁA 37. SPŁATA 39. LIBUM 40. NARÓD, U PANA BOGA ZA PIECEM.

Rozwiązanie minikwadratów magicznych z 10 grudnia: Minikwadrat 1: 1. TYNK 2. YELLOW 3. NORKI 4. KWIT; Minikwadrat 2: 1. TUBA 2. UTWÓR 3. BÓJKA 4. ARAK

Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 17 grudnia: ADWENT

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 12 stycznia o godz. 10.00. Nagrody książkowe (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówek z 10 i 17 grudnia otrzymują **Alena Ciešlarová z Trzyńca-Lesznej Dolnej i Jadwiga Palowska z Karwiny-Raju.**

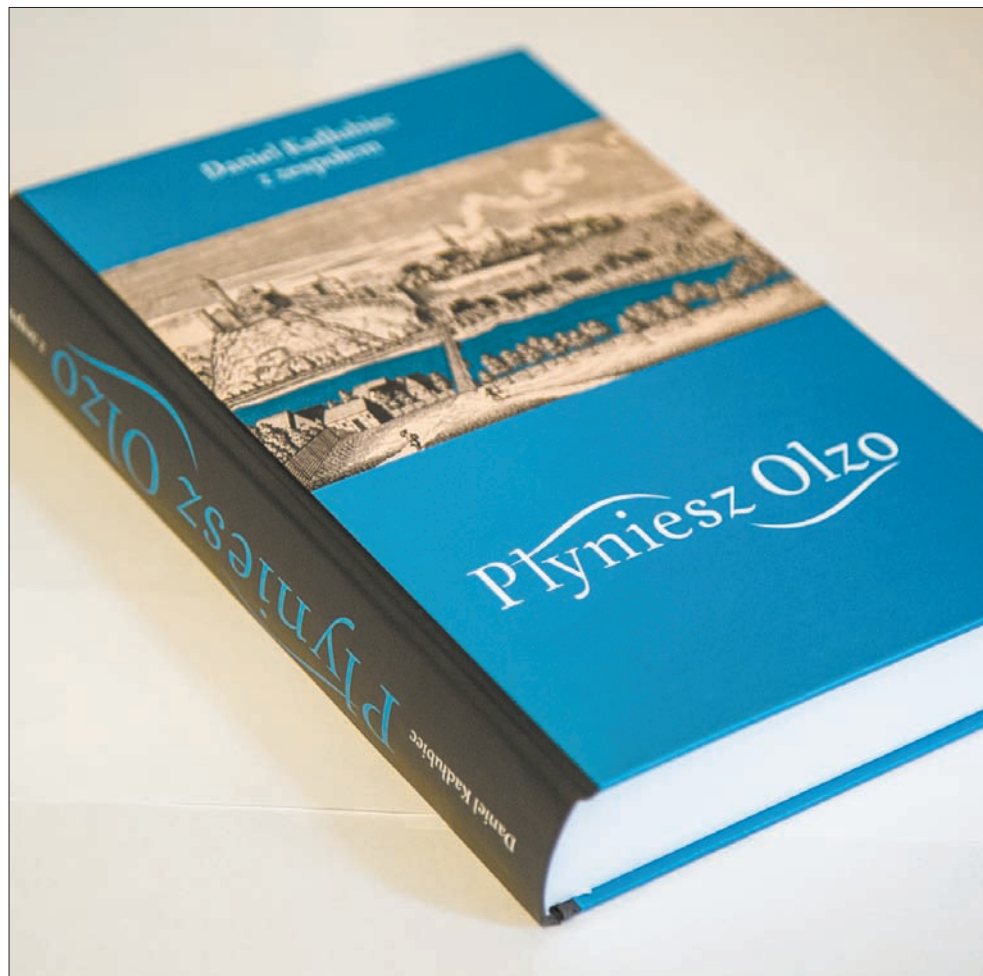
NASZA RECENZJA

**O MONOGRAFII
»PŁYNIESZ OLZO«**

Jako recenzentowi monografii „Płyniesz Olzo”, autorstwa Daniela Kadłubca z zespołem, przypadło mi zaszczytne zadanie: przedstawić w skrócie owo wydawnictwo i wytłumaczyć jego współczesną, ale także ponadczasową wartość. Praca przedstawia sobą niezwykle cenne świadectwo kultury duchowej i materialnej Śląska Cieszyńskiego. Mówię tu o historycznym Śląsku Cieszyńskim jako przestrzeni kulturowej osadzonej po obydwu stronach rzeki Olzy. Owa rzeka – nie jako obrzeże, lecz jako centralna oś – zawiera się zresztą w tytule prezentowanej tu dzisiaj książki.

Monografia wyszła spod rąk etnografów tak z zamiłowania, jak i z zawodu, etnografów pochodzących z obydwu stron Olzy. Stanowi efekt, można chyba tak powiedzieć, ponadgeneracyjnej pracy dwóch różnych – a mimo to ściśle nawiązujących do siebie – zespołów, które przecież w pełnym gronie nigdy ze sobą się nie spotkały! Na pierwszy zespół, który pracował nad tomami wydanymi w latach 1970 i 1972, składali się przeważnie członkowie Sekcji Folklorystycznej Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w ówczesnej Czechosłowacji. Drugi zespół tworzą z kolei pracownicy i wychowankowie byłej Katedry Folklorystyki Ogólnej i Stosowanej cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego. Nazwisk wszystkich współtwórców nie sposób w tym krótkim wystąpieniu wymienić, bo poza wzmiankowanymi już instytucjami i Kongresem Polaków w Republice Czeskiej, trzeba też wymienić Katedrę Sławiastyki Uniwersytetu Ostrawskiego, która przyczyniła się do przedstawianego dziś dzieła. Jak można przeczytać w książce, wsparcia udzielił Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie i inne podmioty.

Ogniwiem, które łączy obydwie zespoły autorskie, działające przecież nie tylko w różnych okresach, ale także w dwóch różnych państwach – nawet jeśli na naszym wspólnym Śląsku Cieszyńskim – jest charyzmatyczna postać profesora Daniela Kadłubca. Postać ówczesnego i aktualnego pomysłodawcy całego przedsięwzięcia. Pan profesor kierował zarówno zaolziańską Sekcją Folklorystyczną, jak i Katedrą Folklorystyki Uniwersytetu Śląskiego po drugiej stronie granicy. Wówczas i teraz był redaktorem czuwającym nad merytoryczną jakością poszczególnych rozdziałów. Jest oprócz tego samodzielnym autorem trzech rozdziałów, które, co ważne, dotyczą tak kultury duchowej, jak i materialnej! Jego rola była tu zatem nad wyraz szeroka. Zainicjował książkę. Ustalił jej koncepcję. Dokonał wyboru autorów. Nadmieramy na marginesie, że wychował do samodzielnej pracy badawczej – jeśli wolno

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

„Płyniesz Olzo” warto mieć w swoim księgozbiore.

mi tak powiedzieć – co najmniej dwóch nowych współautorów książki. Zaznaczymy przy okazji, że profesor Daniel Kadłubiec jest naszym wspólnym, ponadgranicznym i ponadnarodowym autorytetem. Autorytetem zarówno dla tych, którzy mieszkają po prawej stronie Olzy, jak i dla tych, którzy mieszkają po jej lewej stronie. Jest wreszcie wspólnym autorytetem dla Polaków i Czechów.

W porównaniu z pierwszym wydaniem, w prezentowanej dziś książce mamy sześć nowych rozdziałów, reszta jest uaktualniona i poszerzona. Uzupełniono literaturę, zasygnalizowano oprócz tego nowe osiągnięcia badawcze. W każdym razie zadbano o to, by nie zdeaktualizowały się pamiętne słowa prof. Oldřicha Sirovátki, wybitnego folklorysty, że Śląsk Cieszyński należy do regionów etnograficznie najlepiej zbadanych.

Na Śląsku Cieszyńskim etnografia nie tylko zajmowała się tradycją, lecz sama stała się tradycją. Prezentowane dziś dzieło dowodzi, że etnograficzny etos ma tu swoją kontynuację. Siłą rzeczy w nowych konstelacjach, stukturach, uwarunkowaniach, w świecie nowych społecznych zapotrzebowań. Teksty tak pierwotnych, jak i nowych autorów dowodzą, że cieszyńska folklorystyka (bez względu na to, czy w warunkach nowoczesności, czy ponowo-

czesności) preferuje budowanie obrazów miejscowej kultury ludowej, które są perfekcyjnie ugruntowane w rzetelnych, długookresowych badaniach terenowych.

Wróćmy do książki. Na samym początku umieszczono artykuły pozwalające rozeznaczyć się czytelnikowi w historycznych i współczesnych uwarunkowaniach folklorystyki i etnografii cieszyńskiej, jak też w propozycjach pozacieszyńskich, jeśli tylko kierują one uwagę na kulturę ludową interesującego nas terenu. Następnie dochodzą do głosu opracowania dokumentujące i analizujące materiał folklorystyczno-etnograficzny, którego stan i jakość świadczą o tym, że zbierano go, powtórzyliśmy, w sposób systematyczny i rzetelny, opierając się na wysokich standardach metodologicznych. Nie wolno też zapomnieć o wspaniałych zdjęciach dokumentujących architekturę i inne elementy kultury materialnej naszych wspólnych przodków.

Nie sposób odnieść się do wszystkiego, co mieści się w przedstawionym nam dziele. Powiem tylko – zupełnie subiektywnie – że książka przypominała mi pamiętane z dzieciństwa nazwy przysiółków z rodzinnej wioski, wakacyjne wyprawy na borówki na Zorymbek itp. Każdy znajdzie tu coś dla siebie. To mogą Państwu zagwarantować!

Praca nie jest poświęcona koniunkturalnym zmianom módl na kolektywną tożsamość, lecz obiektywnie funkcjonującym – bo niezauważalnym na co dzień – wzorom kultury, zwłaszcza tak zwanej strukturze długiego trwania. W jej obrębie funkcjonuje system językowy, m.in. zawierająca się w nim frazeologia, toponimia czy też spetryfikowane wątki folkloru narracyjnego czy pieśniowego. Mieszczące się w książce dane natury etnograficznej stanowią efekt badań, powtórzmy, skrupulatnych, zakrojonych na szeroką skalę. Przedstawiana tu praca wskazuje na niewątpliwą, niemniej jednak obecnie nie zawsze docenianą fakt, że tożsamość to nie tylko autoidentyfikacja. To nie tylko obrazy ulegające przemianom a nawet modom. To nie tylko obrazy opierające się na samych narracjach, jak chciałby tego skrajny konstruktoryzm. Na tożsamość składają się także zupełnie obiektywnie działające wzory kultury, które zwłaszcza pod względem „struktury głębokiej” nie tak łatwo się zmieniają. Zawarte w książce dane, to zatem nie interpretacje, które byłyby podatne na zmienne mody. To coś, co można określić mianem „rzeczywistość”. Gdyby odwołać się do etnolingwisty L. Weisgerbera, rzeczywistość to po niemiecku „wirklichkeit” – od słowa „wirken”, czyli działać. Rzeczywiste jest zatem to, co działało lub działa. – Przedmiotem prezentowanej tu książki są te płaszczyzny kultury, które swego czasu „działały”, a po części nadal „działają”, nawet jeśli bardzo często bez naszej wiedzy, bez względu na naszą wolę, bez względu na nasze zmienne nastroje i wizje.

Dlaczego potrzebujemy dziś takiej właśnie książki? Śląsk Cieszyński, razem z otaczającym go światem, wkracza w erę, która nie ma jeszcze ustalonej polskiej nazwy, a którą zaczyna się określać jako „post truth” albo jako „postfaktisches Zeitalter”, co wskazuje na to, że nie jesteśmy dziś pewni prawie niczego, zwłaszcza zmediatyzowanej pamięci społecznej, która staje się koniunkturalna, łatwo poddaje się „zarządzaniu” ze strony różnych podmiotów. Już tylko z tej uwagi książka stanowi strzał w dziesiątkę, gdyż daje nam możliwość rozeznania się we własnej przeszłości. Nie w spornych interpretacjach, tylko w rzetelnym materiale etnograficznym, który może do nas przemawiać bez względu na to, jakie mamy poglądy czy wizje przeszłości. Ważne tylko, by ów materiał spopularyzować, wprowadzić w lokalny obieg po obydwu stronach Olzy. Stanowi on bowiem swoiste dobro wspólne śląskocieszyńskich autochtonów, bez względu na to, po jakiej stronie granicy dziś żyją i z czym się identyfikują. Tom „Płyniesz Olzo” może nam wszystkim dostarczyć ważnych informacji, ważkich w odniesieniu do naszej kulturowej samoświadomości.

Jan Kajfosz,
profesor UŚ

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

**CUDOWNY KONCERT
ŚWIĄTECZNY**

Uczniowie i nauczyciele trzynieckiej podstawówki przy ul. Dworcowej przygotowują od lat koncerty świąteczne dla rodziców. Nie inaczej było w roku bieżącym. W środę 21 grudnia sala Centrum Zborowego „Hutnik” w Trzyniecu wypełniła się do ostatniego miejsca rodzicami, dziadkami i sympatykami szkoły. Po przywitaniu i złożeniu życzeń świątecznych przez dyrektorkę Annę Jeż, wystąpiła zaproszona na to wydarzenie burmistrz miasta, Věra Palkovská. W imieniu swoim i władz miasta przekazała wszystkim na sali życzenia świąteczne. Po oficjalnym otwarciu na scenie pojawili się wszyscy uczniowie szkoły i piosenką pt. „W twoich oczach” rozpoczęli ponadpółtorogodzinny wspaniały koncert pn. „Idą święta”. A było na co popatrzeć i czego posłuchać.

Widzowie raz po raz rżęsiłymi

oklaskami nagradzali umiejętności dzieci. Uczniowie natomiast przekonali wszystkich, że szkoła trzyniecka od szeregu lat jest wylęgarnią talentów wokalnych i nie tyl-

ko. Jeżeli jeszcze dołączyć do tego umiejętności gry na różnych instrumentach, to efekt końcowy imprezy był wspaniały. Całość potraktowana została bardzo pomysłowo – narra-

tor, w którego wcieliła się z wielką swobodą uczennica kl. IX Dorota Bartnicka, łączył poszczególne punkty programu opowiadaniem o okresie przedświątecznym i Adwencie, żeby wszystko zakończyć okresem karnawału. W pierwszej części przedstawili się uczniowie stopnia niższego przebrani za gwiazdki, choinki, Mikołaje czy bałwanki. Do występów dołączyli też gościnnie uczniowie kl. V z filii na Tarasie. Przepięknie zaśpiewane pastoralki i kolędy zakręciły łezkę w oku niejednemu słuchaczowi.

Druga połowa koncertu była prawdziwym popisem umiejętności wokalnych i instrumentalnych uczniów stopnia wyższego. Zabrzmiły najpiękniejsze polskie kolędy, były popisy gry na instrumentach muzycznych (flety, skrzypce, fortepian, gitary), popisy w śpiewie solowym i w grupach. Było cudownie. Punktem kulminacyjnym była zaś kolęda „Uciekali” z musicalu

„Metro”, wykonana perfekcyjnie przez siostry Agatę i Dorotę Bartnickie i Jolantę Niemiec.

Kiedy program zbliżał się ku końcowi, na scenie pojawili się kolednicy-przebierańcy, którzy w nietypowy sposób, w rytmie rock and rolla, koledowali wszystkim obecnym. Natomiast finałowa kolęda „Bóg się rodzi”, zaśpiewana przez wszystkich uczniów w półmroku i przy zapalonych lampkach uświetliła ponownie, że idą święta.

Ogromne brawa świadczyły o tym, iż koncert był ze wszech miar udany, nastrojowy, piękny i wzruszający. W przygotowanie koncertu włączyli się wszyscy nauczyciele na czele z grupą reżyserską: Bogumiłą Czernek, Bogusławą Kalina, Gracyną Roszką, Iloną Zielina i Roman Grycz. Brawo nauczyciele i dzieci!

W imieniu wszystkich dumnych z takiej placówki szkolnej rodziców, dziadków i sympatyków...

Dziadek T.

Fot. ARC

ŻYCZENIA

Już to jest 10 latek, jak wyrósł mały kwiatek

MONICZKA FONIOK
urodziła się 1. 1. 2007 jako pierwsza dziecinka roku w trzynieckim szpitalu. Jej terazniejsze zalety to taniec ma-
żorettek, jest chórzystką bystrzyckich „Wiolinek”, a na świadectwie zaś same
jedyńki, aby tak było i dalej życzy jej
babcia, Lidka. GL-861

Dziś, 31. 12. 2016, obchodzi 90. urodziny

pan JÓZEF MAROSZ
z Wędryni

Z okazji zacnego jubileuszu serdeczne gratulacje składają syn Leon z żoną,
wnuk, wnuczka z mężem. Agatka i Ondraszek życzą pradiadkowi 100 lat!
GL-863

WSPOMNIENIA

*Kto kochał – nie zapomni,
Kto znał – niechaj wspomni.*

Dnia 1. 1. 2017 minie 10. rocznica śmierci naszego Ko-
chanego Męża, Ojca i Dziadka

śp. ZBIGNIEWA CHLEBIKA
z Karwiny

który 23. 1. 2017 obchodziłby 65. urodziny. O chwilę wspo-
mnień proszą żona Alenka, synowie Pavel i Radek z dziećmi.
RK-154

Dnia 31 grudnia 2016 mija pierwsza rocznica, kiedy od-
szedł od nas na zawsze

śp. ARTUR KUBALA
z Karwiny

O chwilę wspomnień z miłością i szacunkiem proszą naj-
bliżsi. RK-155

W naszych sercach stale żyjecie z nami.

Dnia 1 stycznia 2017 roku minie 7. rocz-
nica śmierci naszej Drogiej

śp. JADWIGI MICZKI
zaś 11 lutego tegoż roku minie 3. rocz-
nica śmierci Jej Męża, naszego Drogiego

śp. LEONA MICZKI
emerytowanego kierownika szkoły z Tyry
O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. GL-890

Dnia 1 stycznia 2017 minie 10. rocznica śmierci naszego
Kochanego Syna, Brata, Szwagra i Wujka

śp. MARIANA PALOSZA

O chwilę wspomnień proszą rodzice i siostra Janina z ro-
dziną. RK-159

Dnia 1 stycznia obchodziłaby 80. urodziny

pani ANNA TOMANKOWA
z Jabłonkowa

Ze smutkiem w sercu wspominają syn Tomasz oraz córki
Basia i Maryla z rodzinami. GL-829

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Sylwe-
strowy Koncert Galowy Filharmonii
Berlińskiej (31, godz. 17.00); Mój
przyjaciół smok (2, godz. 16.00); Pu-
łapka (2, godz. 17.30, 20.00); Assas-
sin's Creed (2, godz. 19.00); **KARWI-
NA – Centrum:** Mąż na godzinę
(1, godz. 17.15); Pasażerowie (1, godz.

19.30); Epoka lodowcowa: Mocne
uderzenie (2, godz. 10.00); Assassin's
Creed (2, godz. 17.30); Pułapka (2,
godz. 20.00); **TRZYNIEC – Ko-
smos:** Adele – koncert w Londynie
(31, godz. 16.00); Assassin's Creed (2,
godz. 15.00, 17.30); Pułapka (2, godz.
20.00); **CIESZYN – Piast:** Łotr 1.
Gwiezdne wojny – historie (2, godz.
14.30, 17.00).

NEKROLOGI

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich
krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 27. 12. 2016
zmarł w wieku 81 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Brat,
Dziadek i Wujek

śp. BRUNO DZIENDZIEL
zamieszkały w Orłowej

Ostatnie pożegnanie Drogiego Zmarłego odbędzie się
w środę dnia 4. 1. 2017 o godz. 10.00 w sali obrzędów
pogrzebowych w Orłowej-Zimnym Dole. W smutku
pogrążona rodzina. RK-162

*Przyszła cicho jak mgła,
rozłożyła ramiona,
pozostał płacz i żal
i strata niepokieszona.*

W głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych,
przyjaciół i znajomych, że dnia 22. 12. 2016 odszedł od
nas Najdroższy Mąż i Ojciec

śp. inż. JAN DZIADEK
z Wędryni

Ostatnie pożegnanie odbyło się wąskim kręgu rodziny i przyjaciół.
Kierujemy podziękowania pani Danusi z firmy „Medica” oraz księdzu
Jakubowi z kościoła ewangelickiego w Bystrzycy za piękne pożegnanie.
Zasmucona rodzina. GL-892

CO W TERENIE

BYSTRZYCA – Zarząd MK PZKO
zaprasza na tradycyjny Bal PZKO
dnia 22. 1. 2017 do miejscowego
Domu PZKO. Od godz. 19.00 do tań-
ca gra B. Bartnicki, w programie tańce
w wykonaniu ZF „Bystrzyca” oraz po-
kaz tańców latynoamerykańskich. Bi-
lety w cenie 250 kc (studenci 150 kc)
do nabycia w restauracji Sport Bar w
Bystrzycy w dniach 3-10. 1. 2017.

BŁĘDOWICE – Klub Seniora MK
PZKO zaprasza na spotkanie w po-
niedziałek 2. 1 o godz. 15.00 do Domu
PZKO.

CZ. CIESZYN – Styczniowy wykład
MURu odbędzie się w czwartek 5. 1.
o godz. 17.00 w auli Polskiego Gim-
nazjum im. J. Słowackiego. Na temat
„Szpital Powszechny Zboru Ewan-
gelickiego w Cieszynie – początki
125-letniej historii Szpitala Śląskiego”
mówić będzie Irena French.

GRÓDEK – MK PZKO i Urząd
Gminy zapraszają do udziału w Nowo-
rocznym turnieju w tenisie stołowym o
puchar przechodni i nagrody. Turniej
odbędzie się w sali restauracji „U Bu-
rego” w sobotę 7. 1. dla dzieci i stu-
dentów szkół średnich, w niedzielę 8. 1.
dla dorosłych. Rejestracja w godz. 8.00-
8.30. Nagrody i bufet zapewnione.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE –
Zapraszamy na jubileuszowy 90. Bab-
ski Bal w sobotę 18. 2. od godz. 19.00
w Domu PZKO. Do tańca przygrywa
zespół Mr. Baby. W programie występ
Zespołu Tanecznego „Błędownice”,
tradycyjny taniec „chłopobaletu” i inne
atrakcje. Wodzirejką balu będzie Ewa
Troszok. Bawimy się według regula-
minu BB z roku 1928! Miejscówki
można nabyć od środy 4. 1. u Danki
Śmiłowskiej w bibliotece w Domu
PZKO w Hawierzowie-Błędownicach,
tel. 724 576 527. Więcej informacji na
www.babskibal.wz.cz.

SKRZECZOŃ – MK PZKO zapra-
sza na „Skrzeczkoński Bal – jak za sta-
rych czasów...” w sobotę 21. 1. o godz.
19.00 w sali restauracji „U Haładu” w
Skrzeczoniu. Do tańca przygrywa DJ

Roman Kriš. Przedsprzedaż miejscó-
wek w cenie 300 Kč do 17. 1. od ponie-
działku do czwartku w godz. 9.00-16.
w biurze ČMSS-Liška na Rynku T. G.
Masaryka 942 w Boguminie, Tadeusz
Guziur, komórka 604 576 461.

GL-893

*Prawdziwe człowieczeństwo jest cen-
niejsze aniżeli wszelka piękność świata.*
Johann Pestalozzi

**Przyjaciela poznasz w nieszcze-
ściu.** I tu właśnie bracia Kaszperowie
pragną podziękować za uratowanie
domu rodzinnego przed całkowitym
spaleniem. Na pierwszym miejscu
rodzinie Stec, która przywołała straż
pożarną. Tu trzeba podziękować
naczelnikowi wszystkich zespołów
ratowniczych, którzy brali udział w
umniejszaniu tej tragedii, za solidnie
wykonaną pracę i wielką solidarność.
Dalej pragniemy podziękować oby-
watelom Osówek, panu Adolfowi
Olszarowi, iż pomimo zaziębnienia
pośpieszył z pomocą, by zreperować
dach nad głową, co urzeczywistni-
li sąsiedzi Heczkowie. Też trzeba
podziękować policji, która rzetelnie
pełni hasło „Pomagamy” oraz służbie
zdrowia – za szybki przyjazd karet-
ki pogotowia i personelowi Szpitala
Trzyniec, oddział „Interna III”.

Może kogoś pominąłem, więc
wszystkim serdeczne chrześcijańskie
Bóg zapłać.

Ano, zapomněl jsem na manželé
Kielarovi z Hatě, kteří mně přivezli
na místo neštěstí za nepřítomného
počasí mlhy a námrazy. Také ještě
děkuji městskému úřadu za odvoz
odpadu z prostoru spaliště.

W imieniu braci Stanislava i Ru-
dolda

Ks. Josef Kaszper

Firma Milkeffekt nabízí tyto volná pracovní místa:

PRACOVNÍK EXPEDICE

Popis pracovní pozice:

- Příprava produktů k expedici na základě objednávek
- Práce vhodná pro muže i ženy

Mzda: 98,- Kč/hod+ všeobecné pod-
mínky níže uvedené

OBSLUHA UDÍCÍ PECE

Popis pracovní pozice:

- Obsluha udící pece
- Chystání produktů k uzení
- Práce vhodná pro muže i ženy

Mzda: 98,- Kč/hod + všeobecné podmínky níže uvedené

OBSLUHA BALÍCÍ LINKY

Popis pracovní pozice:

- Obsluha balící linky
- Příprava produktů k balení na balící lince
- Práce vhodná pro muže i ženy

Mzda : 91,- Kč/hod + všeobecné podmínky níže uvedené

DĚLNICE VE VÝROBĚ

Popis pracovní pozice:

- Ruční výroba pařených sýrů
- Práce vhodná pro ženy
- Požadujeme: manuální zručnost, dobrý zdravotní stav

Mzda : 84-98,- Kč/hod+ všeobecné podmínky níže uvedené

VŠEOBECNÉ PODMÍNKY PRO VÝŠE NABÍZENÉ POZICE

Požadujeme:

- Samostatnost, zodpovědnost.
- Ochotu se učit novým věcem

Nabízíme:

- Výkonnostní odměny až 1200,- Kč
- Věrnostní prémie
- Prémie dle hospodaření firmy
- Proplácení přesčasy
- 20 dní dovolené
- Náborový příspěvek 3000,- Kč vyplacený v první mzdě

Dvoustupňový provoz:

- Ranní 6.00-14.00
- Odpolední 14.00-22.00

Nástup možný ihned.

Životopisy zasílat: info@milkeffekt.cz

VRÁTNÝ – POUZE PRO OZP

Popis pracovní pozice:

- obsluha vrátnice, prodej zboží.

Požadujeme: spolehlivost, samostatnost, bezúhonnost, zdravotní průkaz

Nabízíme: HPP ve dvoustupňovém provozu – 8 hod. pracovní směny

Nástup od 1. 4. 2017

GL-888

„Głos Ludu” jest finansowany
ze środków
Ministerstwa Kultury RC, Senatu RP,
Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie,
Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie,
i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

Kalendarz imprez sportowych 2017

Rok 2017 zapowiada się bardzo interesująco. Przynajmniej jeśli chodzi o imprezy sportowe w Polsce, Republice Czeskiej, a także na świecie. W kalendarzu najważniejszych wydarzeń sportowych 2017 zabraknie wprowadzie igrzysk olimpijskich czy piłkarskiego mundialu, ale pomimo tego fani nie będą mieli powodów do narzekania.

Już pod koniec stycznia w Ostrawie odbędą się mistrzostwa Europy w łyżwiarstwie figurowym, w Polsce w czerwcu zagospodarują z kolei młodzieżowe mistrzostwa Europy w piłce nożnej U21. W sierpniu nad Wisłą zagospodarują również mistrzostwa Europy w siatkówce mężczyzn, o medale – ale mistrzostw świata – powalczą w styczniu we Francji polscy piłkarze ręczni. Spore emocje będą towarzyszyły rywalizacji Polonusów z całego świata w kolejnych Światowych Letnich Igrzyskach Polonijnych, które na przełomie lipca i sierpnia zostaną rozegrane na arenach sportowych Torunia. Do miasta pysznych pierników szykuje się m.in. reprezentacja Polaków w Republice Czeskiej, która tradycyjnie będzie należała do pewniaków w walce o podium klasyfikacji generalnej.

STYCZEŃ

- 1. 1. Turniej Czterech Skoczni (Garmisch-Partenkirchen, Niemcy)
- 4. 1. Turniej Czterech Skoczni (Innsbruck, Austria)
- 6. 1. Turniej Czterech Skoczni (Bischofshofen, Austria)
- 6-8. 1. mistrzostwa Europy w łyżwiarstwie szybkim (Heerenveen, Holandia)
- 11-29. 1. mistrzostwa świata w piłce ręcznej mężczyzn (Francja)
- 14-15. 1. PŚ w skokach narciarskich (Wisła, Polska)
- 16-29. 1. tenisowy Australian Open (Melbourne, Australia)
- 21-22. 1. PŚ w skokach narciarskich (Zakopane, Polska)
- 25-29. 1. mistrzostwa Europy w łyżwiarstwie figurowym (Ostrawa, RC)
- 28-29. 1. mecz gwiazd ligi NHL (Los Angeles, USA)

LUTY

- 5. 2. finał Super Bowl – ligi futbolu amerykańskiego (Houston, USA)
- 6-19. 2. mistrzostwa świata w narciarstwie alpejskim (Szwajcaria)
- 10. 2. halowe mistrzostwa świata w lekkiej atletyce – Copernicus Cup (Toruń, Polska)
- 18-19. 2. halowe mistrzostwa Polski w lekkiej atletyce (Toruń, Polska)
- 18. 2. start 1. ligi piłkarskiej w RC: Karwina – Młoda Bolesław (Karwina, RC)
- 22. 2.-5. 3. mistrzostwa świata w narciarstwie klasycznym (Lahti, Finlandia)

MARZEC

- 3-5. 3. halowe mistrzostwa Europy w lekkiej atletyce (Belgrad, Serbia)

- 14-24. 3. zimowa paraolimpiada (Austria)
- 16-19. 3. finał Pucharu Świata w biegach narciarskich (Tiumeń, Rosja)
- 24-26. 3. PŚ w lotach narciarskich (Planica, Słowenia)
- 26. 3. mistrzostwa świata w biegach przełajowych (Kampala, Uganda)
- 26. 3. el. piłkarskich mistrzostw świata: Czarnogóra – Polska (Podgorica, Czarnogóra)
- 26. 3. Grand Prix Formuły 1 (Melbourne, Australia)

KWIECIEŃ

- 4-10. 4. tenisowy turniej kobiet Katowice Open (Katowice, Polska)
- 9. 4. Grand Prix Formuły 1 (Shanghai International Circuit, Chiny)
- 12-24. 4. mistrzostwa świata w kolarstwie torowym (Hong Kong)

- 16. 4. Grand Prix Formuły 1 (Bahrain International Circuit, Bahrajn)
- 23. 4. piłkarski klasyk Real Madryt – FC Barcelona (Madryt, Hiszpania)
- 30. 4. Grand Prix Formuły 1 (Soczi Autodrom, Rosja)

MAJ

- 2. 5. finał piłkarskiego Pucharu Polski (Warszawa, Polska)
- 3. 5. el. mistrzostw świata piłkarzy ręcznych: Białoruś – Polska (Mińsk, Białoruś)
- 5. 5. mityng lekkoatletyczny Ligi Diamantowej (Doha, Katar)
- 6. 5. el. mistrzostw świata piłkarzy ręcznych: Polska – Białoruś (Polska)
- 6-21. 5. hokejowe mistrzostwa świata elity (Niemcy, Francja)
- 13. 5. mityng lekkoatletyczny Ligi Diamantowej (Szanghaj, Chiny)
- 13. 5. Grand Prix Polski na żużlu (Warszawa, Polska)
- 14. 5. Grand Prix Formuły 1 (Barcelona, Hiszpania)
- 18. 5. Grand Prix Formuły 1 (Monako)
- 24. 5. finał piłkarskiej Ligi Europy (Sztokholm, Szwecja)
- 26-28. 5. mistrzostwa świata w wioślarstwie (Račice, RC)
- 27. 5. finał piłkarskiego Pucharu Anglii (Londyn, Anglia)
- 28. 5.-11. 6. tenisowy French Open (Paryż, Francja)

CZERWIEC

- 3. 6. finał piłkarskiej Ligi Mistrzów (Cardiff, Walia)
- finał hokejowej ligi NHL (USA, Kanada)
- finał koszykarskiej ligi NBA (USA)
- 10. 6. Grand Prix Republiki Czeskiej na żużlu (Praga, RC)
- 11. 6. Grand Prix Formuły 1 (Villeneuve, Kanada)
- 14. 6. el. mistrzostw świata piłkarzy ręcznych: Serbia – Polska (Belgrad, Serbia)
- 20. 6. el. piłkarskich mistrzostw świata: Polska – Rumunia (Warszawa, Polska)
- 15-18. 6. golfowy US Open (Wisconsin, USA)
- 16-18. 6. wioślarzski Puchar Świata (Poznań, Polska)
- 16-30. 6. piłkarskie mistrzostwa Europy U21 (Polska)
- 17. 6. el. mistrzostw świata piłkarzy ręcznych: Polska – Rumunia (Polska)
- 18. 6. Grand Prix Formuły 1 (Baku, Azerbejdżan)

- 24-25. 6. lekkoatletyczne drużynowe mistrzostwa Europy (Lille, Francja)
- 28. 6. lekkoatletyczny mityng Złata Tretra (Ostrawa, RC)

LIPIEC

- 1-23. 7. kolarski wyścig Tour de France (Francja, Niemcy)
- 2. 7. Grand Prix Formuły 1 (Red Bull Ring, Austria)
- 3-16. 7. tenisowy Wimbledon (Londyn, Anglia)

- 7-26. 7. piłkarski Złoty Puchar CONCACAF (USA)
- 8. 7. mistrzostwa Europy w biegach górskich (Kamnik, Słowenia)
- 9. 7. Grand Prix Formuły 1 (Silverstone, W. Brytania)
- 14-16. 7. mistrzostwa Europy kajakarzy (Płowdiw, Bułgaria)
- 14-30. 7. mistrzostwa świata w pływaniu (Budapeszt, Węgry)
- 18-31. 7. żydowskie igrzyska olimpijskie (Izrael)
- 20-23. 7. golfowy British Open (Southport, Anglia)
- 21-23. 7. lekkoatletyczne mistrzostwa Polski (Białystok, Polska)
- 23. 7. Grand Prix Formuły 1 (Budapeszt, Węgry)
- 24. 7. Grand Prix W. Brytanii na żużlu (Cardiff, Walia)
- 25-31. 7. tenisowy Rogers Cup (Toronto, Kanada)
- 29. 7.-6. 8. Światowe Letnie Igrzyska Polonijne (Toruń, Polska)
- 30. 7. Grand Prix Formuły 1 (Hockenheimring, Niemcy)

SIERPIEŃ

- 4-13. 8. lekkoatletyczne mistrzostwa świata (Londyn, W. Brytania)
- 8. 8. piłkarski mecz o Superpuchar Europy (Skopje, Macedonia)
- 12. 8. Grand Prix Szwecji na żużlu (Malilla, Szwecja)
- 23-27. 8. mistrzostwa świata w kajakarstwie (Račice, RC)
- 25. 8-3. 9. mistrzostwa Europy siatkarki (Polska)
- 27. 8. Grand Prix Formuły 1 (Spa-Francorchamps, Belgia)
- 29. 8-10. 9. tenisowy US Open (Nowy Jork, USA)
- 31. 8.-17. 9. mistrzostwa Europy koszykarzy (Finlandia, Izrael, Rumunia, Turcja)

WRZESIEŃ

- 1. 9. el. piłkarskich mistrzostw świata: Dania – Polska (Kopenhaga, Dania)
- 3. 9. Grand Prix Formuły 1 (Monza, Włochy)
- 4. 9. el. piłkarskich mistrzostw świata: Polska – Kazachstan (Warszawa, Polska)
- 16-18. 9. półfinały tenisowego Pucharu Davisa
- 17-21. 9. mistrzostwa świata w kolarstwie szosowym (Bergen, Norwegia)
- 18. 9. Grand Prix Formuły 1 (Sepang International Circuit, Malezja)
- 20. 9-1. 10. mistrzostwa Europy w siatkówce kobiet (Azerbejdżan, Gruzja)
- 23. 9. Grand Prix Sztokholmu na żużlu (Sztokholm, Szwecja)
- 24. 9.-1. 10. wioślarzskie mistrzostwa świata (Sarasota, USA)

PAŹDZIERNIK

- 1. 10. Grand Prix Formuły 1 (Marina Bay Street Circuit, Singapur)
- 5. 10. el. piłkarskich mistrzostw świata: Armenia – Polska (Erywań, Armenia)
- 7. 10. Grand Prix Polski na żużlu (Toruń, Polska)
- 8. 10. el. piłkarskich mistrzostw świata: Polska – Czarnogóra (Warszawa, Polska)
- 8. 10. Grand Prix Formuły 1 (Suzuka, Japonia)
- 22. 10. Grand Prix Formuły 1 (Circuit of the Americas, USA)
- 28. 10. Grand Prix Australii na żużlu (Melbourne, Australia)
- 30. 10-5. 11. tenisowy Masters (Paryż, Francja)

LISTOPAD

- 5. 11. Grand Prix Formuły 1 (Autodromo Hermanos Rodriguez, Meksyk)
- 12. 11. Grand Prix Formuły 1 (Autodromo Jose Carlos Pace, Brazylia)
- 13-20. 11. finał ATP World Tour (Londyn, W. Brytania)
- 25-27. 11. finał tenisowego Pucharu Davisa
- 26. 11. Grand Prix Formuły 1 (Yas Marina Circuit, Abu Dhabi)
- 28. 11.-5. 12. mistrzostwa świata w podnoszeniu ciężarów (Anaheim, USA)

GRUDZIEŃ

- 10. 12. mistrzostwa Europy w biegach przełajowych (Šamorin, Słowacja)
- 28. 12. Turniej Czterech Skoczni (Oberstdorf, Niemcy)

(jb)